

เอกสารของ ครูผู้ศึกษาในทรณะของอาจารย์
สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

ปริญญาโท
ของ
เพียรประภา จักรไชย

๒ ๒.ค. 253๕

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กรกฎาคม 2532
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เอกลักษณ์ของครูผู้ศึกษาในพระคณະของอาจารย์
สทวิทยาลัษรคันโกสินทร

บทคัทยอ
ของ
เพ็ญประภา จักรไชย

เสนอทอมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพ็ญเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กรกฎาคม 2532

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบ และเปรียบเทียบเอกลักษณ์ของ
ครูสุศึกษา ด้านการปฏิบัติทางสุภาพ และการปฏิบัติทางสุภาพที่คาดหวัง ตามตัวแปร เพศ
อายุ ประสบการณ์ การสอน วุฒิ และสาขาวิชา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ อาจารย์วิทยาลัยครู
สหวิทยาอัครโกสินทร์ จำนวน 574 คน โดยใช้แบบสอบถามตามธรรมชาติเกี่ยวกับเอกลักษณ์
ทางพฤติกรรมสุภาพของครูสุศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น การวิเคราะห์ข้อมูลแสดงโดยอัตราส่วน
ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ Z -test และ F -test (ANOVA)
กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นอาจารย์หญิงมากกว่าอาจารย์ชาย ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30 - 45 ปี
มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปี และมีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี โดยมีสาขา
ศิลปศาสตร์มากที่สุด

ผลการศึกษาปรากฏว่า

1. เอกลักษณ์ของครูสุศึกษาในธรรมชาติของอาจารย์เกี่ยวกับการปฏิบัติทางสุภาพ
คือ การทึมน้ำสะอาดและปลอดภัย มีการปฏิบัติเหมือนกันทั้งหมด รองลงมาได้แก่ การทิ้งขยะ
ในที่สำหรับทิ้งโดยเฉพาะ มีการปฏิบัติเหมือนกันทั้งหมด และถ้าพิจารณาโดยส่วนรวม พบว่า
การปฏิบัติทางสุภาพเป็นส่วนใหญ่ เป็นเอกลักษณ์ของครูสุศึกษาในธรรมชาติของกลุ่มตัวอย่าง
2. เอกลักษณ์ของครูสุศึกษาในธรรมชาติของอาจารย์เกี่ยวกับการปฏิบัติทางสุภาพ
ที่คาดหวังคือ การทิ้งขยะในที่สำหรับทิ้งโดยเฉพาะ รองลงมาได้แก่ การทึมน้ำสะอาดและ
ปลอดภัยเป็นประจำ และถ้าพิจารณาโดยส่วนรวมพบว่า การปฏิบัติทางสุภาพอย่างสม่ำเสมอ
เป็นเอกลักษณ์ที่คาดหวัง
3. เอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุภาพของครูสุศึกษาในธรรมชาติของอาจารย์ชาย
และอาจารย์หญิง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. เอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุภาพของครูสุศึกษาในธรรมชาติของอาจารย์
ที่มีอายุต่างกัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ อาจารย์ที่มีอายุสูงกว่า
45 ปี มีธรรมชาติเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุภาพสูงกว่าอาจารย์ที่มีอายุระหว่าง
30 - 45 ปี และอาจารย์ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี

5. เกณฑ์การปฏิบัติทางสุขภาพของครูผู้ศึกษาในทรณะของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปี มีทรณะเกี่ยวกับเกณฑ์การปฏิบัติทางสุขภาพสูงกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนระหว่าง 5 - 10 ปี และอาจารย์ที่มีประสบการณ์สอนน้อยกว่า 5 ปี

6. เกณฑ์การปฏิบัติทางสุขภาพของครูผู้ศึกษาในทรณะของอาจารย์ที่มีวุฒิวิทยุภคกรรกับอาจารย์ที่มีวุฒสูงกว่ภคกรรแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7. เกณฑ์การปฏิบัติทางสุขภาพของครูผู้ศึกษาในทรณะของอาจารย์ทางสาขาวชชา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

8. เกณฑ์การปฏิบัติทางสุขภาพที่คาคหวังของครูผู้ศึกษา ในทรณะของอาจารย์ชายกับอาจารย์หญง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่อาจารย์หญงมีทรณะเกี่ยวกับเกณฑ์การปฏิบัติทางสุขภาพที่คาคหวังสูงกว่อาจารย์ชาย

9. เกณฑ์การปฏิบัติทางสุขภาพที่คาคหวังของครูผู้ศึกษา ในทรณะของอาจารย์ที่มีอายุต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ อาจารย์ที่มีอายุสูงกว่ 45 ปี มีทรณะเกี่ยวกับเกณฑ์การปฏิบัติทางสุขภาพที่คาคหวัง สูงกว่อาจารย์ที่มีอายุระหว่าง 30 - 45 ปี และอาจารย์ที่มีอายุกว่ 30 ปี

10. เกณฑ์การปฏิบัติทางสุขภาพที่คาคหวังของครูผู้ศึกษา ในทรณะของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปี มีทรณะเกี่ยวกับเกณฑ์การปฏิบัติทางสุขภาพที่คาคหวังสูงกว่อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนระหว่าง 5 - 10 ปี และอาจารย์ที่มีประสบการณ์สอนน้อยกว่า 5 ปี

11. เกณฑ์การปฏิบัติทางสุขภาพที่คาคหวังของครูผู้ศึกษา ในทรณะของอาจารย์ที่มีวุฒิการศกษาต่างกัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

12. เกณฑ์การปฏิบัติทางสุขภาพที่คาคหวังของครูผู้ศึกษา ในทรณะของอาจารย์ทางสาขาวชชา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

13. เอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุภาพและเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุภาพที่
คาดหวังของครูผู้ศึกษา ในพระชนะของอาจารย์นั้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05 คือ อาจารย์มีพระชนะเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุภาพที่คาดหวังสูงกว่า
เอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุภาพที่เป็นอยู่

IDENTITIES OF HEALTH EDUCATION TEACHERS ASVIEWED
BY THE FACULTY MEMBERS OF THE RATTANAKOSIN
UNITED COLLEGES

AN ABSTRACT

BY

PENPRAPA JUCKCHAI

Presented in portial fulfillment of the requirements
for the Mastor of Education degree
at Srinakharinwirot University

July 1989

The purpose of this study is to identify and compare the identity of health education teachers regarding their health practice and the ideal health practice viewed by the faculty of teachers colleges according to sex, age, experience in teaching, major area of education. Samples were 574 faculty of the Rattanakosin United Colleges. The data were analyzed by percentages, standard deviations Z-test and F-test (ANOVA). A large proportion of samples are females. The largest age groups is between 30 - 45 years. A majority of them have teaching experience more than 10 years. Most of them have their education higher than baccalaureate degree, in which the degree in arts is the most common.

The major finding of the study were :

1. The most common identity in health practices are drinking clean water and depositing refuse in a litter basket. In general the health practices are common identities of most teachers.
2. The expected identities are drinking clean water and depositing refuse in the litter basket respectively. The overall expected identity is the regular health-related practice of teachers.
3. There was no difference in their identity relating to health practices between male and female teachers.
4. The health practice of health education teachers indicated by samples of different age groups showed its significant differences at .05 level. Those aged over 45 years showed better picture of health practices among health education teachers than those aged between 30 - 45 years and aged under 30 years.

5. There are significant differences in health practices identity of health education teachers among those indicated by different teaching experience groups. The ones with teaching experience above 10 years expressed their views better than those with teaching experience between 5 - 10 years and below.

6. There is no difference in health practices identity of health education teachers among samples with differences in educational qualification.

7. There is no significant difference in health practices identity of health education teachers among samples with difference in major areas.

8. There is a significant difference in the expected health practices of health education teachers among male and female subjects. The females expressed their views higher than those of males teachers.

9. There is a significant difference in the expected health practices of health education teachers viewed by samples with different age groups. The expected health practices viewed by the above 45 years is better than those viewed by the 30 - 45 year old and below 30 year old respectively.

10. There is a significant difference in the expected health practice of health education teachers viewed by samples with different teaching experience. The expected health practices views of the group with teaching experience above 10 years is better than those of 5 - 10 years and below 5 years

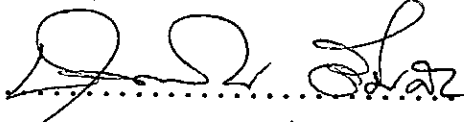
11. There is no significant difference in expected health practice of health education teachers viewed by samples with different educational qualifications.

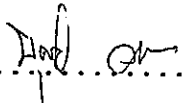
12. There is no significant difference in expected health practices of health education teachers viewed by the groups with differences in their major areas.

13. There is a significant difference between health practices identity and expected health practices identity of health education teachers. The expected health practices identity is better than the health practice presently identified.

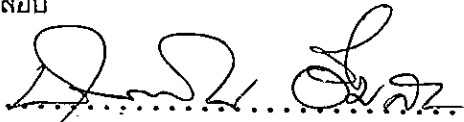
คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

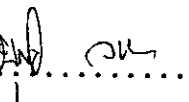
คณะกรรมการที่ปรึกษา

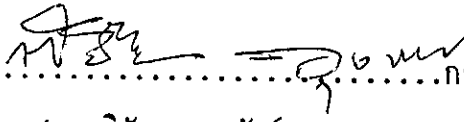
..........ประธาน
(ดร.ธนวรรณ อิมสมบูรณ์)

..........กรรมการ
(ผศ.บุญผ่อง วรรณภิรมย์)

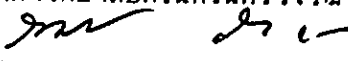
คณะกรรมการสอบ

..........ประธาน
(ดร.ธนวรรณ อิมสมบูรณ์)

..........กรรมการ
(ผศ.บุญผ่อง วรรณภิรมย์)

..........กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อจ.พิชัย ผดุงรัตน์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..........คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่...๕...เดือน...กันยายน...พ.ศ.๒๕๖๒

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์นี้ผู้วิจัยสามารถทำเป็นงานไปได้ด้วยความเรียบร้อยและประสบผลสำเร็จ
ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากอาจารย์ ดร.ชนวรรณ อิ่มสมบูรณ์ ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์บุญมอง วรรณภิรมย์ อาจารย์ผู้ควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์ ดร.พรสุข
หุ่นนิธินทร์ อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการในการสอบ ที่ได้ให้คำปรึกษา ชี้แจง และ
แนะนำข้อแก้ไขบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ทุกท่าน
ที่กล่าวมาแล้วเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจแบบสอบถามและให้คำแนะนำต่าง ๆ
ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรพินท์ ชูชม สถาบันพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสถิติเพื่อการวิจัย ขอขอบพระ
คุณวิไลพร วรจิตตานนท์ ที่ได้กรุณาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ โดยมีได้ศึกษาคำชี้แจง
ใด ๆ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์วิทยาลัยครู อาจารย์ศูนย์วิจัยและวางแผน
สหวิทยาอัย รัตนโกสินทร์ ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามและการเก็บรวบรวมข้อมูล
เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอเทิดทูนพระคุณบิดา ผู้ดวงลับ และขอรำลึกถึงพระคุณของมารดา และ
ครูอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้อันเป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จ
ทั้งในหน้าที่การงานและการศึกษา นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนทุนทรัพย์ คอย
เป็นกำลังใจอยู่เคียงข้าง จาก คุณสุนทร จักรไชย และลูกสาวอันเป็นที่รัก จนทำให้งานวิจัย
ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

เพ็ญประภา จักรไชย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา	8
เอกสารที่เกี่ยวข้อง	8
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	25
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	27
ประชากร	27
กลุ่มตัวอย่าง	27
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	29
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล	32
การวิเคราะห์ข้อมูล	33
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	34
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์	37
การเสนอผลของการวิเคราะห์ข้อมูล	37

5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	74
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	74
	กลุ่มตัวอย่าง	74
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	74
	การวิเคราะห์ข้อมูล	75
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
	อภิปรายผล	77
	ข้อเสนอแนะ	81
	บรรณานุกรม	83
	ภาคผนวก	89
	ประวัติย่อของผู้วิจัย	100

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของนักเรียน เขตกรุงเทพมหานคร	2
2	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคณะวิชา	28
3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ	38
4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ	38
5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประสบการณ์การสอบ ...	39
6	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวุฒิ	40
7	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาขาวิชาเอก	41
8	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวัดความ เกล็ดลักษณะ ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพ	42
9	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวัดความ เกล็ดลักษณะ ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวัง	45
10	วิเคราะห์เอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพ จำแนกตามเพศ	48
11	วิเคราะห์เอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพ จำแนกตามอายุ	52
12	เปรียบเทียบเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพ จำแนกตามอายุ	53
13	วิเคราะห์เอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพ จำแนกตามประสบการณ์ การสอบ	54
14	เปรียบเทียบเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพ จำแนกตามประสบการณ์ การสอบ	55
15	วิเคราะห์เอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพ จำแนกตามวุฒิ	56
16	วิเคราะห์เอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพ จำแนกตามสาขาวิชาเอก	60
17	วิเคราะห์เอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวัง จำแนกตามเพศ	61
18	วิเคราะห์เอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวัง จำแนกตามอายุ	65

19	เปรียบเทียบ เอกสภณัตถ์ด้านการปฏิบัติทางสุทธภาพที่ลาคหวัง จำแนก ความอาญ	66
20	วิเคราะห์เอกสภณัตถ์ด้านการปฏิบัติทางสุทธภาพที่ลาคหวัง จำแนกตาม ประสมการณการรสน	67
21	เปรียบเทียบ เอกสภณัตถ์ด้านการปฏิบัติทางสุทธภาพที่ลาคหวัง จำแนกตาม ประสมการณการรสน	68
22	วิเคราะห์เอกสภณัตถ์ด้านการปฏิบัติทางสุทธภาพที่ลาคหวัง จำแนกตามวุธิ	69
23	วิเคราะห์เอกสภณัตถ์ด้านการปฏิบัติทางสุทธภาพที่ลาคหวัง จำแนกตาม สาขาวิชาเอก	73

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 รูปแบบการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม รมสุรภาพ	9
2 รูปแบบการพัฒนาการเกิดลักษณะนิสัย	14
3 องค์ประกอบที่สำคัญของรูปแบบการปลูกฝังพฤติกรรม รมสุรภาพ	16

บทที่ ๑

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ประเทศไทยที่คนในชาติมีการศึกษาดี จะสามารถพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็วทุกด้าน ทั้งการเมือง เศรษฐกิจและสังคม แต่การจะพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ ดังกล่าวได้นั้นจำเป็นต้องอาศัยกำลังคนที่มีประสิทธิภาพ และการฝึกคนก็จะมีประสิทธิภาพที่นั้น จำเป็นต้องเป็นผู้มีสุขภาพดี ภัยคุกคามต่อการมีสุขภาพดีจึงเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งสำหรับทุกคน

ปัจจุบันอัตราการตายมีแนวโน้มลดลง จากการคาดประมาณอายุขัยเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด พ.ศ. 2523 - 2528 พบว่า ชาย อายุ 60.25 หญิง อายุ 66.25 พ.ศ. 2528 - 2533 ชาย อายุ 61.75 หญิง อายุ 67.50 และ พ.ศ. 2533 - 2538 ชาย อายุ 63.50 หญิง อายุ 68.75 แต่ปัญหาค่าดัชนีสุขภาพยังคงเป็นปัญหาสำคัญ มีประชาชนเจ็บป่วยเป็นจำนวนมาก จึงจะเห็นได้จากสาเหตุการตายด้วยโรคหัวใจในขณะนี้ เป็นอันดับ 1 รองลงมาคือ โรคของระบบย่อยอาหาร และในรายงานเฝ้าระวังโรค ปี พ.ศ. 2528 มีผู้ป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วง จำนวน 443,561 ราย มีผู้เสียชีวิต 456 ราย (กองสถิติสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข. 2528 : 19 - 211) และในปี พ.ศ. 2529 มีผู้เสียชีวิตด้วยโรคอุจจาระร่วง จำนวน 1,901 ราย (กองสถิติสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข. 2529 : ไม่มีเลขหน้า) นอกจากนี้โรงเรียนในระดับต่าง ๆ ยังประสบปัญหาทางสุขภาพเช่นกัน เนื่องจากโรงเรียนเป็นที่รวมของนักเรียนที่มาจากแหล่งต่าง ๆ ในชุมชน เกิดเชื้อที่นิยมมีพื้นฐานทางสุขภาพแตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตนทางสุขภาพ โอกาสที่จะเกิดโรคติดต่อและมีการแพร่กระจายได้สูง จากการสำรวจสุขภาพนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2529 กองอนามัยโรงเรียน กรมอนามัย สรุปได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของนักเรียนเขตกรุงเทพมหานคร

โรคที่พบ	นักเรียน อนุบาล (ร้อยละ)	นักเรียน ประถมศึกษา (ร้อยละ)	นักเรียน มัธยมศึกษา (ร้อยละ)	นักศึกษา อาชีวศึกษา (ร้อยละ)
หัด	44.39	46.40	31.04	31.54
เชื้อจุลินทรีย์ (หวัด)	19.39	8.68	4.64	4.15
สุขภาพไม่สมบูรณ์	7.05	9.33	9.98	-
สายตาศึกปกติ	-	2.71	6.04	10.37
รวม				

ปัญหาทั้งกล่าวรัฐบาลได้ให้ความสำคัญและพยายามที่จะแก้ไขด้วยวิธีการต่าง ๆ มาเป็นเวลานาน แต่ยังไม่ได้ยั้งไม่แก้ที่ควร เพราะการแก้ไขปัญหาดังกล่าวเป็นงานที่ต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลงความรู้ เจตคติ ความเชื่อ และการปฏิบัติของบุคคลทางสุขภาพ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2520 : 98)

การแก้ไขปัญหาดังกล่าวของประชาชนและนักเรียน แขนงพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) มุ่งพัฒนาคุณภาพคน เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรักษาสุขภาพตนเอง สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ สื่อสารมวลชนและวิธีการศึกษาทั้งในและนอกระบบเพื่อให้ประชาชน โดยเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา รู้จักปฏิบัติตนในการป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพและการรักษาพยาบาลให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ม.ป.ป. : 6) จากนโยบายของรัฐบาลจะเห็นได้ว่าการแก้ไขปัญหาดังกล่าวเน้นการให้การศึกษาแก่นักเรียนเกี่ยวกับสุขภาพ เพื่อพัฒนาสุขภาพของนักเรียนทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาให้มีความรู้ แนวคิด เจตคติ และการปฏิบัติตนทางสุขภาพ หรือให้มีพฤติกรรมสุขภาพที่ดีถูกต้อง

โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษามาช่วยพัฒนา ดังจะเห็นได้จากการนำเอาความจำเป็นพื้นฐาน อันประกอบด้วย เครื่องชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน เข้าสู่สถานศึกษาทุกระดับทุกประเภทในกระบวนการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมวิชาการ และการพัฒนาสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ ฝึกปฏิบัติ และเกิดความรู้สึกนึกคิดที่ดี มีประสบการณ์ที่ได้รับ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตไปสู่ การปฏิบัติในครอบครัวและชุมชน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2530 : 6) โขมมีการกำหนด กรอบและแนวปฏิบัติซึ่งเรียกว่า เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน หรือ กปร. (กระทรวงศึกษาธิการ. 2530 : 8) อันเป็นการส่งเสริมสุขภาพให้ไปสู่เป้าหมายของการมีสุขภาพที่ดีถ้วนหน้า เมื่อปี 2543 (คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ. 2525 : 2)

ในฐานะโรงเรียนเป็นสถาบันของชุมชน ต้องทำหน้าที่รับผิดชอบ ดูแลส่งเสริมพฤติกรรม ทางสุขภาพของประชากรวัยเรียน โดยการปลูกฝังความรู้ เจตคติและการปฏิบัติที่ถูกต้อง อันจะ นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่พึงปรารถนา เมื่อเด็กในวันนี้มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ทั้งทาง ร่างกายและจิตใจ เมื่อเติบโตก็จะได้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของสังคมในการเสริมสร้าง พฤติกรรมให้แก่เด็กนั้นจำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบหลายประการด้วยกัน แต่องค์ประกอบที่สำคัญ ที่สุด คือการศึกษาซึ่งเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพของบุคคลทั้งทางด้าน ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา แต่การจะพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายนั้น ต้องเริ่มต้นพัฒนาที่ตัวครูก่อน เพราะครูเป็นบุคลากรที่สำคัญ เป็นแบบอย่างที่ดีในการสั่งสอนอบรม เด็ก คุณสมบัตินหรือคุณลักษณะของครูสุศึกษาเป็นอย่างไรนั้น ได้เป็นที่ประจักษ์และเป็นที่ยอมรับใน วงการศึกษา โดยครูสุศึกษาได้ผ่านกระบวนการศึกษาในแต่ละรายวิชาเป็นกรอบมา จึงก่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมสุขภาพอันได้แก่ ความคิด ความเข้าใจ (Cognitive Domain) เจตคติ (Affective Domain) และการปฏิบัติ (Psychomotor Domain) ที่มีลักษณะเฉพาะที่ เก่นชัด จึงก่อให้เกิดเอกลักษณ์ของครูสุศึกษา ดังที่ สุชาติ โสมประยูร ได้กล่าวไว้ว่า (สุชาติ โสมประยูร. 2520 : 45 - 46) ครูสุศึกษาที่ดีและสามารถทำการสอนสุศึกษา แผนใหม่สำเร็จ อย่างน้อยควรมีสมรรถนะดังต่อไปนี้ คือการรู้จักเนื้อหาของวิชาสุศึกษา การรู้จักเด็ก การรู้จักวิธีสอนและมีความเชื่อมั่นในคุณค่าของวิชาที่สอน ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว สมรรถนะการสอนของอาจารย์ เป็นตัวแปรสำคัญประการหนึ่งที่จะมีผลต่อการเรียนของผู้เรียน

คือถ้าการสอนของอาจารย์ที่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็จะติดตามไปด้วย (วิชัย กิสสระ.

2519 : 165)

นอกจากครูสุศึกษาจะมีสมรรถนะทั้งกล่าวแล้ว ครูสุศึกษาต้องปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ ของตนให้ดี และเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องสุภาพ เพื่อเด็กจะได้เกิดศรัทธา มีความมั่นใจ ที่จะปฏิบัติตามจนเป็นนิสัย (สายหยุด ชมานนท์ พยอม ทัมมณี และอรารณ ชมชัยยา.

2521 : 136 - 137)

แต่ด้วยเหตุที่ว่าการศึกษาเป็นภาระของการของสังคม เมื่อสังคมนั้นเปลี่ยนแปลงไป อย่างรวดเร็ว การศึกษาย่อมจำเป็นจะต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วย โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยี ใหม่ ๆ ทางสุภาพ การพัฒนาบุคลากร ผู้นำทางสุศึกษา การเปลี่ยนแปลงแนวคิด เนื้อหาทาง วิชาการ ตลอดจนการดำเนินงานทางบ้านสุศึกษาทำให้ต้องมีการปรับปรุงบ้านวิชาการ บุคลากร กระบวนการ และที่สำคัญคือ เอกลักษณะของครูสุศึกษา เนื่องจากการขาดเอกลักษณะของครู สุศึกษา ทำให้วิชาชีพสุศึกษาขาดทิศทาง ไม่บรรลุเป้าหมาย ก็จะเห็นได้จากการนำครูพลศึกษา มาทำการสอนสุศึกษา ทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือจากการ วิพากษ์วิจารณ์ว่าครูสุศึกษาบางคนมีลักษณะบุคลิกภาพ ความประพฤติการปฏิบัติตนยังอยู่ใน ลักษณะที่ขัดแย้งกับหลักทฤษฎีการสุศึกษาอยู่มาก เช่น สวมชุดในขณะทำการสอน คิ่มสุราเป็น ประจำ แต่งกายไม่สุภาพ เรียบร้อย ครูสุศึกษาบางคนมีลักษณะอ่อนหรือทุ่มยอมจนเกินไป (กวัน ชาวหนู. ม.ป.ป. : 23 - 30) นอกจากนี้ยังมีกล่าวกันว่า ใครก็สอนวิชาสุศึกษา ได้โดยไม่จำเป็นต้องมีวุฒิทางสุศึกษา (นิพนธ์ อิมามิ. 2528 : 57)

จากสภาพทั้งกล่าวครูสุศึกษาไม่เพียงแต่เป็นผู้ที่มีความรู้เท่านั้น จะต้องมีความเจตคติ แนวคิด และการปฏิบัติตนที่ถูกต้อง เกี่ยวกับสุภาพ มีคุณสมบัติ หรือคุณลักษณะเฉพาะที่เด่นชัด มีความรู้เฉพาะ คำอย่างชัดเจน ซึ่งลักษณะที่เด่นเฉพาะหรือเอกลักษณะของครูสุศึกษามีความสำคัญในการ เสริมสร้างหน้าที่และตำแหน่งงานที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบตรงกับความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ หรือความสนใจ ผักใฝ่ในงาน โดยที่ครูสุศึกษาเหล่านี้ได้ผ่านกระบวนการศึกษา ในแต่ละรายวิชาเป็นตา รอบมา ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้สอนวิชาสุศึกษาได้มองเห็นความสำคัญ ของเอกลักษณะทางพฤติกรรมสุภาพของครูสุศึกษาที่เป็นรูปธรรม และเป็นสิ่งที่ครูสุศึกษา

สามารถปฏิบัติได้ ผู้วิจัยจึงทำการวิจัย เรื่อง เอกลักษณะของครูผู้ศึกษาในพระคณະของอาจารย์ สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อทราบ เอกลักษณะของ ครูผู้ศึกษา
2. เพื่อทราบ เอกลักษณะด้านการปฏิบัติทางสุขภาพของครูผู้ศึกษาในพระคณະของ อาจารย์สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ตามตัวแปร เพศ อายุ ประสบการณ์การสอน วุฒิ และ สาขาวิชา
3. เพื่อทราบ เอกลักษณะด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังของครูผู้ศึกษาใน พระคณະของอาจารย์สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ตามตัวแปร เพศ อายุ ประสบการณ์การสอน วุฒิ และสาขาวิชา
4. เพื่อทราบความแตกต่าง ระหว่าง เอกลักษณะด้านการปฏิบัติทางสุขภาพกับ เอกลักษณะ ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังของครูผู้ศึกษาในพระคณະของอาจารย์สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ตามตัวแปร เพศ อายุ ประสบการณ์การสอน วุฒิ และสาขาวิชา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. เป็นข้อมูลที่จะช่วยกำหนด เอกลักษณะด้านการปฏิบัติทางสุขภาพของครูผู้ศึกษา ได้อย่างชัดเจนในการ เผยแพร่ เอกลักษณะของ ครูผู้ศึกษาให้เป็นที่รู้จักยิ่งขึ้น
2. เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารการศึกษาน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาบุคลากร ด้านวิชาชีพครูผู้ศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เป็นข้อมูลสำหรับครูผู้ศึกษาได้ใช้ปรับปรุง เอกลักษณะทางพฤติกรรม รมสุขภาพ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้แก่ อาจารย์จำนวน 1,374 คน และกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 675 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบจำแนกชั้น

(Stratified Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้มีดังต่อไปนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 เพศ

2.1.2 อายุ ประกอบด้วย

2.1.2.1 อายุต่ำกว่า 30 ปี

2.1.2.2 อายุระหว่าง 30 - 45 ปี

2.1.2.3 อายุสูงกว่า 45 ปี

2.1.3 ประสบการณ์การสอน แบ่งเป็น

2.1.3.1 น้อยกว่า 5 ปี

2.1.3.2 ระหว่าง 5 - 10 ปี

2.1.3.3 มากกว่า 10 ปี

2.1.4 วุฒิ แบ่งเป็น

2.1.4.1 วุฒิปริญญาตรี

2.1.4.2 วุฒิสูงกว่าปริญญาตรี

2.1.5 สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา

2.2 ตัวแปรตาม คือทัศนคติเกี่ยวกับเอกลักษณ์ทางพฤติกรรม รมสุภาพของ

ครูสุชศึกษา

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. เอกลักษณ์ของครูสุชศึกษา หมายถึง ลักษณะที่เหมือนกันหรือมีร่วมกันของครูสุชศึกษา ซึ่งในที่นี้ได้นิยาม เอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติที่มีผลต่อสุภาพโดยตรง โดยเน้นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตและวัดได้

2. ครูสุชศึกษา หมายถึง ผู้มีวุฒิทางสุชศึกษาและทำหน้าที่สอนวิชาสุชศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป คือครูและอาจารย์

3. ทรรคนะ หมายถึง ความคิดเห็นเฉพาะบุคคล ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุชภาพกับความคิดเห็นเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุชภาพที่คาดหวัง

4. สหวิทยาสัยรัตนโกสินทร์ หมายถึง วิทยาสัยครูตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2527 มาตรา 5 วรรคสาม ว่าด้วยกลุ่มวิทยาสัยครูซึ่งประกอบด้วย วิทยาสัยครูชั้นประถมศึกษา วิทยาสัยครูชั้นมัธยมศึกษา วิทยาสัยครูชั้นอุดมศึกษา วิทยาสัยครูชั้นวิชาชีพ และ วิทยาสัยครูชั้นพิเศษ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของ เอกลักษณ์

เอกลักษณ์ หมายถึง ลักษณะที่มีเหมือนกันหรือมีร่วมกัน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2525 : 918) ซึ่งหมายถึง คุณลักษณะหรือคุณสมบัติที่มีร่วมกันอย่างเด่นชัด อันเป็นบุคลิกภาพที่อาจแสดงออกทางพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งกระทบหรือปัญหาต่าง ๆ บนพื้นฐานของโครงสร้างการศึกษาร่วมกัน เอกลักษณ์มักเป็นผลผลิตของกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งทางหนึ่งได้จากการบวนการศึกษาค้นคว้าและโครงสร้างของความรู้ ความคิดที่ได้สะสมไว้ในสาขาวิชานั้น ๆ เช่น เอกลักษณ์ของครู เป็นผลผลิตจากการเรียนรู้วิชาและการฝึกฝนเพื่อให้เป็นบุคคลผู้กระทำตัวอย่างในการอบรมสั่งสอนแก่เด็ก ประพฤติปฏิบัติตนเกือบทุกอิริยาบถในลักษณะผู้ให้หรือผู้สั่งสอนอบรม (สมศักดิ์ ศัลยกำจร และคนอื่น ๆ . 2527 : 18 - 19)

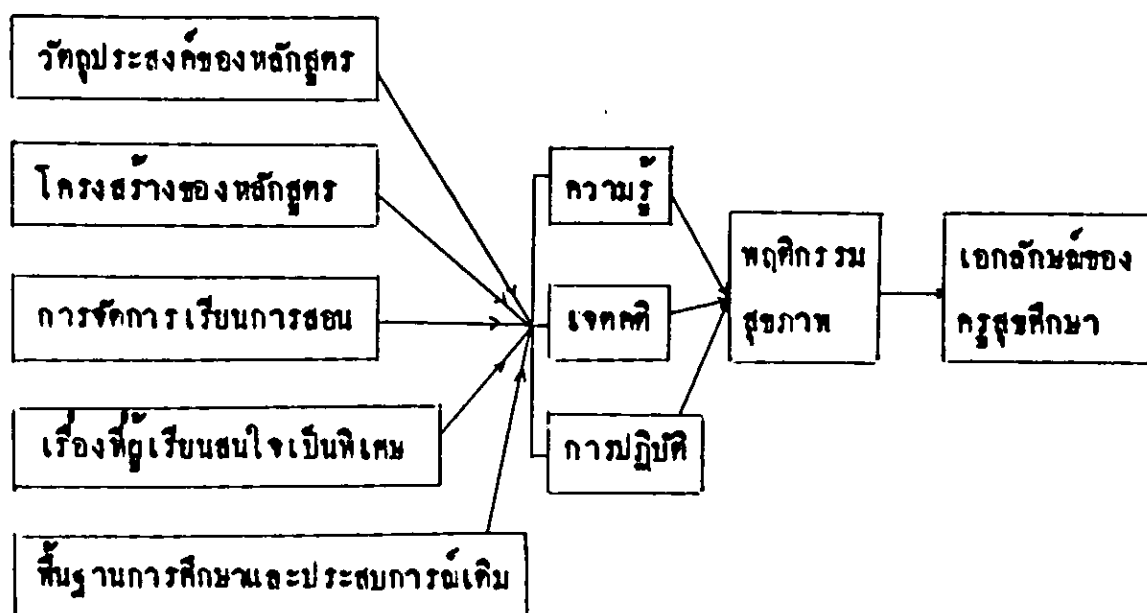
เอกลักษณ์ของสังคมไทย หมายถึง ลักษณะเฉพาะหรือลักษณะของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่แสดงให้รู้เกี่ยวกับสังคมว่าเป็นอะไร เป็นใคร มาจากไหน เอกลักษณ์ของสังคมไทยอาจจะแบ่งแยกได้เป็นเอกลักษณ์ที่อยู่ภายนอก ได้แก่ สัญชาติ ระบบการปกครอง ความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ ขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษาไทย ฯลฯ เอกลักษณ์ภายใน ได้แก่ ระบบค่านิยม ความศรัทธา ความเชื่อต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดพฤติกรรมแบบคนไทย (สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. ม.ป.ป. : 162 - 163)

เอกลักษณ์ของคนไทย หมายถึง การปิ่นแยมแจ่มใส การมีนิสัยโอบอ้อมอารี และการมีมารยาทที่อ่อนน้อม (กิกฤทธิ ปราโมช. 2526 : 28)

เอกลักษณ์นักศึกษาศาสตร် หมายถึง ความเป็นบุรุษภาพการ ความใจกว้าง การมุ่งแก้ปัญหาของประเทศ และการไม่ทอดทิ้งต่ออุปสรรค (สมศักดิ์ ศัลยกำจร และคนอื่น ๆ . 2527 : 20)

เอกลักษณะนักพหุศึกษา หมายถึง ความมีคุณธรรม ความมีลักษณะนักกีฬา การมีสุขนิสัยที่ดี ความมีวิพวณนักกีฬา และความเป็นผู้นำ (ศักดิ์ชาย หัทธวรรณ. ม.ป.ป. : 4 - 8)

จากแนวความคิดที่กล่าวมาจึงพอสรุปเป็นคำจำกัดความของเอกลักษณะ หมายถึง ลักษณะที่มีร่วมกัน หากจะเป็นลักษณะที่มีร่วมกันของครูผู้ศึกษา ได้แก่ พฤติกรรมทางสุขภาพ โดยครูผู้ศึกษาได้ผ่านกระบวนการศึกษาในรายวิชาเป็นกรอบมา จึงก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมสุขภาพ ซึ่งได้แก่ ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ที่มีลักษณะเฉพาะที่เด่นชัด สรุปได้ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 รูปแบบการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ เอกลักษณะทางพฤติกรรมสุขภาพ

ความหมายของพฤติกรรมสุขภาพ

พฤติกรรมสุขภาพ หมายถึง ความสามารถในการแสดงออกของบุคคลเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพทั้งในด้านความรู้ เจตคติ การปฏิบัติและทักษะ โดยเน้นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตและวัดได้ (สุชาติ โสมประยูร. 2525 : 33)

พฤติกรรมสุขภาพ หมายถึง กิจกรรมทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพที่มนุษย์แสดงออกทั้งในด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ซึ่งสามารถจะสังเกตหรือวัดได้ ทั้งทางตรงและทางอ้อม พฤติกรรมด้านการปฏิบัติที่สังเกตมองเห็นได้นั้นอาจแยกประเภทได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ การปฏิบัติตามปกติในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะเป็นการปฏิบัติที่เป็นการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค อีกประการหนึ่ง คือการปฏิบัติเมื่อเจ็บป่วยซึ่งจะรวมถึงการปฏิบัติตนโดยทั่วไป และการได้มารับการรักษาพยาบาลและการปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์หรือนุสาคกรสาธารณสุข (ประภาเพ็ญ สุวรรณ 2527 : 202)

ธนวรรณ อิมสมญณ์ (2528 : 60) ให้ความหมายไว้เป็น 2 นัย คือ

1. พฤติกรรมสุขภาพ หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่มีผลต่อสุขภาพทั้งของตนเอง ครอบครัว และสังคม สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ (Health - Related Behavior)
2. พฤติกรรมสุขภาพ หมายถึง พฤติกรรมของบุคคล เมื่ออยู่ในภาวะที่เจ็บป่วย หรือ รู้สึกว่าตนเองเจ็บป่วย (Sickness Behavior)

จากแนวคิดของพฤติกรรมสุขภาพที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าพฤติกรรมนั้นจะมีองค์ประกอบทั้งทางด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ในด้านการศึกษาที่นั้นส่วนมากแล้วได้เน้นให้ผู้เรียนได้เกิดพฤติกรรมขึ้นตามวัตถุประสงค์เสมอ ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรม 3 ประการ คือ

พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย พฤติกรรมด้านนี้เป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปเป็นด้านความรู้ หมายถึง การมีประสบการณ์เกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือหลักการต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากการศึกษา หรือ การตรวจสอบ ความรู้จักเป็นความสามารถทางด้านสติปัญญา ซึ่ง บลูม(Bloom) ศึกษำแนกออกได้ดังนี้

1. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถที่จะจดจำและระลึกได้ถึงเรื่องราวที่ได้พบไปแล้ว
2. ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นทักษะและความสามารถทางสติปัญญา ระดับแรก รู้ว่าผู้อื่นสื่อสารมาอย่างไร และสามารถที่จะนำเอาข้อมูลหรือปัจจัยที่ได้พบมาใช้ให้เป็นประโยชน์

3. การนำไปประยุกต์ใช้ (Application) คือความสามารถที่จะนำความรู้ความเข้าใจจากหลักสูตร กฎเกณฑ์และวิธีดำเนินการต่าง ๆ ของเรื่องนั้นไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ที่ไม่เหมือนเดิมได้

4. การวิเคราะห์ (Analysis) หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวที่สมบูรณ์ ๆ ให้กระจายออกเป็นส่วนย่อยและมองเห็นหลักการผสมผสานระหว่างส่วนที่ประกอบกันขึ้นเป็นปัญหาหรือสภาพการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

5. การสังเคราะห์ (Synthesis) หมายถึง ความสามารถและทักษะที่จะนำองค์ประกอบหรือส่วนต่าง ๆ เข้ามาร่วมกันเพื่อให้เป็นภาพหน้าที่สมบูรณ์ เป็นขบวนการที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาส่วนย่อยแต่ละส่วน แล้วจัดรวมกันเป็นหมวดหมู่ เพื่อให้เกิดความกระจ่างในสิ่งเหล่านั้น

6. การประเมินค่า (Evaluation) หมายถึง ความสามารถที่จะพิจารณาและตัดสินไม่ว่าจะด้วยมาตรฐานที่ผู้อื่นกำหนดไว้ หรือกำหนดขึ้นด้วยตนเองก็ตาม

พฤติกรรมด้านเจตคติ พฤติกรรมด้านนี้ หมายถึง ความสนใจ ความรู้สึก ท่าที ความชอบ ไม่ชอบ การให้คุณค่า การรับ การเปลี่ยน หรือปรับปรุงค่านิยมที่ยึดถือ พฤติกรรมด้านนี้ยากต่อการอธิบาย เพราะเกิดขึ้นภายในจิตใจของบุคคล ซึ่งจะต้องใช้เครื่องมือพิเศษวัดพฤติกรรมเหล่านี้ เพราะความรู้สึกภายในของคนนั้นยากต่อการที่จะวัดพฤติกรรมที่แสดงออกภายนอก

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2527 : 159) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการวัดพฤติกรรมด้านเจตคติดังต่อไปนี้

1. การรับรู้หรือการให้ความสนใจ

ในขั้นนี้บุคคลจะถูกกระตุ้นให้รับทราบว่ามีความสำคัญหรือสิ่งเร้าบางอย่างปรากฏอยู่และบุคคลนั้นจะมีความยินดีหรือมีภาวะจิตใจที่พร้อมที่จะรับสิ่งเร้านั้นหรือให้ความสนใจต่อสิ่งเร้านั้น การรับรู้หรือการให้ความสนใจนี้เป็นขั้นของ "สภาพจิตใจ" ขั้นแรกที่จะนำไปสู่สภาพจิตใจขั้นต่อไป แต่เนื่องจากคนเรามีประสบการณ์เดิมหรืออาจจะได้จากการเรียนรู้เป็นทางการ หรือไม่เป็นทางการก็ได้ จากประสบการณ์เดิมนี้เอง บุคคลนั้นอาจจะมีสภาพจิตใจในขั้นของการรับรู้หรือการให้ความสนใจอยู่แล้ว โดยที่ไม่ต้องถูกกระตุ้นให้เกิดขึ้นก็ได้

ในชั้นของการรับหรือการให้ความสนใจนี้ บุคคลจะมีสภาพจิตใจ 3 ลักษณะ คือ

1.1 เกิดความตระหนัก ถูกปิด หรือเกิดความรู้สึกว่ามีสิ่งหนึ่ง มีเหตุการณ์หนึ่ง หรือสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งการรู้สึกว่ามีหรือการได้ถูกปิดเกี่ยวกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้น เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นในจิตใจเท่านั้น

1.2 ความเต็มใจที่จะรับสิ่งมากระตุ้น

1.3 การเลือกรับหรือการเลือกให้ความสนใจ โดยบางบุคคลจะเลือกรับในสิ่งที่ทำความพอใจมาให้ และจะไม่รับในสิ่งที่เขาไม่ชอบ

2. การตอบสนอง

เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากพฤติกรรมในชั้นที่หนึ่ง บุคคลจะให้ความสนใจอย่างเต็มที่ มีความรู้สึกถูกผลักดันหรือสถานการณ์ที่มากกระตุ้น เกิดความยินยอมเต็มใจ และพอใจ ที่จะตอบสนองต่อความรู้สึกชั้นต้นเท่านั้น ยังยืนยันไม่ได้แน่นอนว่าบุคคลนั้นมีทัศนคติ หรือค่านิยมต่อสถานการณ์หรือสิ่งเรานั้น ๆ อย่างไร

3. การให้ค่า

เป็นชั้นที่บุคคลจะกระทำปฏิกริยาหรือมีพฤติกรรมที่แสดงว่าเขายอมรับหรือรับรู้สิ่งนั้น เป็นสิ่งที่มีคุณค่าสำหรับเขา หรือแสดงว่าเขามีค่านิยมอย่างใดอย่างหนึ่ง

4. การจัดกลุ่มค่า คือ

บุคคลเกิดค่านิยมต่าง ๆ ขึ้นแล้ว ค่านิยมที่เกิดขึ้นนั้นจะมีหลายชนิด จึงมีความจำเป็นจะต้องจัดระบบของค่านิยมต่าง ๆ ให้เข้ากลุ่ม โดยพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมเหล่านั้น

5. การแสดงลักษณะตามค่านิยมที่ยึดถือ

พฤติกรรมในชั้นนี้อาจจะแสดงให้เห็นได้ โดยบุคคลสร้างปรัชญาชีวิตสำหรับตัวเองหรือคิถกฏต่าง ๆ ในทางปฏิบัติตน โดยพิจารณาถึงเหตุผลทางค่านิยมจรรยา

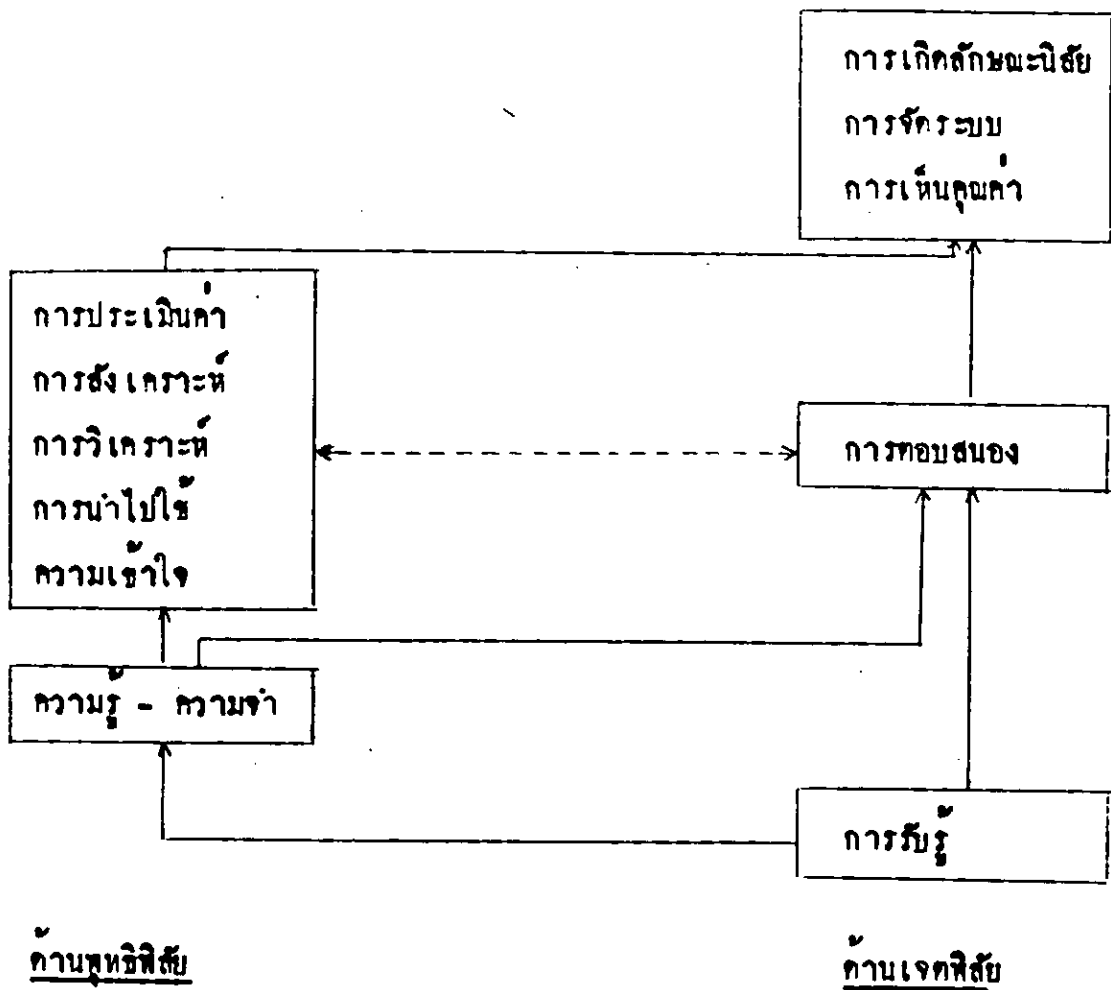
พฤติกรรมตามลักษณะพิเศษ

เป็นพฤติกรรมที่ใช้ความสามารถในการแสดงออกทางร่างกาย ซึ่งรวมถึงการปฏิบัติที่แสดงออกและสังเกตได้ในสภาวะการณ์หนึ่ง ๆ หรืออาจเป็นพฤติกรรมที่คาดคะเนว่าอาจจะปฏิบัติ

ในโอกาสต่อไป พฤติกรรมทางแสดงออกนี้ เป็นพฤติกรรมขั้นสุดท้ายซึ่งต้องอาศัยพฤติกรรมระดับต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วเป็นส่วนประกอบ คือทางความรู้ หัสนคติ และเป็นพฤติกรรมที่สามารถประเมินผลได้ง่าย แต่กระบวนการที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมขั้นต้องอาศัยเวลาและการตัดสินใจหลายขั้นตอน ในทางด้านสุขภาพถือว่า พฤติกรรมด้านการปฏิบัติของบุคคลเป็นเป้าหมายขั้นสูงสุดที่จะช่วยให้บุคคลมีสุขภาพดี

การปฏิบัติด้านสุขภาพหรือสุขปฏิบัติเป็นกระบวนการทางด้านร่างกาย หรือใช้กล้ามเนื้อ ได้แก่ การฝึกเรียนไ้กระทำหรือมีความสามารถในการเชิงปฏิบัติในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ หรือสวัสดิภาพอย่างถูกต้องและเหมาะสมที่ขึ้นกว่าเดิม (สุชาติ โสมประยูร. 2525 : 47) และการปฏิบัติอาจช่วยทำให้เกิดหัสนคติและความรู้ขึ้นได้ไม่ว่าจะปฏิบัติด้วยตนเองหรือถูกบังคับก็ตาม ซึ่งจะเป็น เป้าหมายขั้นสุดท้ายที่จะช่วยให้เกิดหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านสุขนิสัย และทางหัสนคติอื่นเป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการปฏิบัติที่คงทนถาวร (ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2526 : 21)

ในการเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพทางด้านสุขนิสัยของบุคคลย่อมมีส่วนสัมพันธ์กับด้านเจตคติ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2527 : 159) ด้านเจตคติทางจริยธรรม หรือเจตคติจะเป็นอีกด้านหนึ่งที่อยู่เรียนสุศึกษาจะต้องเรียนรู้ควบคู่กันไปกับด้านสุขนิสัยและทักษะ (Cognitive and Psychomotor) ซึ่งจริยธรรมคือ หัสนคติ ความสนใจ ค่านิยม ความชื่นชม การปรับตัว ซึ่งจะเรียนรู้ได้โดยทางอ้อมหรืออาจจะเกิดขึ้นขณะเกิดการเรียนรู้ทางด้านสุขนิสัย และทางสุศึกษา หรือทางด้านทักษะ รูปได้ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 รูปแบบการพัฒนาการเกิดลักษณะนิสัย

ดังนั้น การที่ครูผู้ศึกษาได้พัฒนาการเกิดลักษณะนิสัย เป็นการยอมรับสิ่งที่คุณค่า เห็นคุณค่ามาเป็นลักษณะเฉพาะของตัวเอง กล่าวคือ เมื่อจัดระบบแล้ว บุคคลจะยึดถือระบบ ที่จัดเป็นของตนเองแล้วปฏิบัติ จนเกิดการแสดงออกโดยอัตโนมัติ เป็นลักษณะประจำตัว เป็นการแสดงออกอย่างสม่ำเสมอจนได้รับการยอมรับจากหมู่คณะ ซึ่งคุณ ว่าเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว หาก เป็นครูผู้ศึกษา ก็จะมีเอกลักษณ์ในด้านพฤติกรรม รมสุภาพ

องค์ประกอบที่มีผลต่อพฤติกรรม

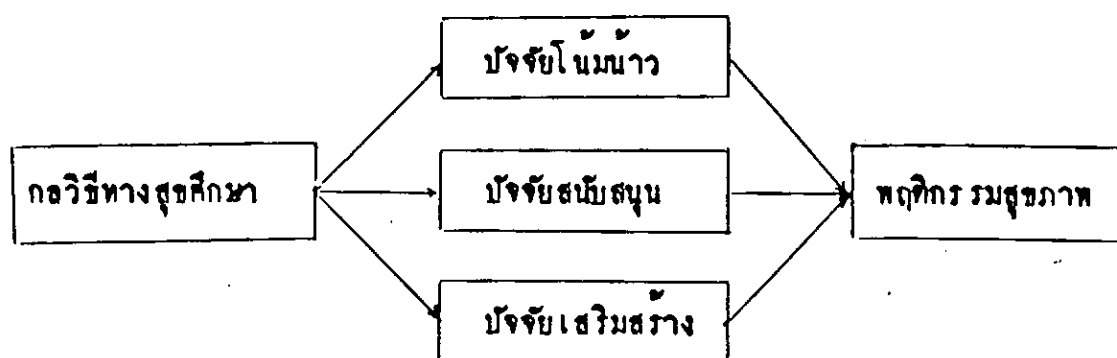
การที่จะทำให้บุคคลมีพฤติกรรมสุภาพที่เหมาะสมในเรื่องหนึ่งเรื่องใดนั้นตามปกติมิใช่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ง่าย เหมือนอย่างที่เราเข้าใจกันอยู่ในขณะนี้ การให้ความรู้แก่เพียงอย่างเดียวไม่อาจจะทำให้เกิดพฤติกรรมหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุภาพในเรื่องที่ต้องการได้

ตามหลักพฤติกรรมศาสตร์นั้น พฤติกรรมสุภาพจะเกิดขึ้นได้จะต้องมีปัจจัยต่าง ๆ หลายประการด้วยกัน ดังนั้น การปลูกฝังหรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุภาพ โดยทั่วไปจะเกิดขึ้นได้หรือไม่ และเป็นไปสัณณะใดนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 ประการด้วยกันคือ (ชนวรรณ, อิมสมญณ์. 2528 : 25 - 26)

1. ปัจจัยโน้มน้าว (Predisposing Factor) เป็นผลที่เกิดจากการเรียนรู้ของบุคคลโดยตรง ซึ่งอยู่ในลักษณะของความรู้ ความเข้าใจ ความเชื่อ ค่านิยม และเจตคติที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของสุศึกษา การเกิดหรือการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยโน้มน้าวให้อยู่ในระบัพที่จะเอื้ออำนวยให้เกิดพฤติกรรมสุภาพที่พึงประสงค์ได้นั้นต้องอาศัยประสบการณ์การเรียนรู้ที่ต่อเนื่องกันมาตั้งแต่ยุคแรกเริ่มของการเรียนรู้ ซึ่งอาจจะได้รับจากบุคคลรอบข้างและสิ่งแวดล้อมภายในครอบครัว หรือจากสังคมสิ่งแวดล้อมทั่ว ๆ ไป

2. ปัจจัยสนับสนุน (Enabling Factor) ซึ่งได้แก่ สภาพแวดล้อมและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยให้บุคคลได้มีโอกาสกระทำการในเรื่องหนึ่งเรื่องใดอย่างพอเพียงเหมาะสมและต่อเนื่อง จนกระทั่งเกิดการพัฒนามาเป็นทักษะและพฤติกรรมอย่างถาวร เช่น การจัดทำให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการและรับผิดชอบในโครงการสุภาพในโรงเรียนตามระดับความรู้ ความชำนาญ ก็จะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะปลูกฝังหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุภาพให้เกิดมีขึ้นได้โดยมีปัจจัยอื่น ๆ เป็นแรงเสริม

3. ปัจจัยเสริมสร้าง (Reinforcing Factor) ซึ่งได้แก่ ตัวบุคคลต่าง ๆ ในครอบครัว ในโรงเรียน และสังคมสิ่งแวดล้อมภายนอก ซึ่งจะมีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุน ชักจูง ควบคุม คุกคามกระตุ้นเตือนหรือมีปฏิสัมพันธ์อย่างหนึ่งอย่างใดที่จะเสริมสร้างให้การกระทำหรือการตัดสินใจปฏิบัติในสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อสุภาพ โดยใช้การตัดสินใจของตนเองที่ได้รับแรงโน้มน้าว และกำลังสนับสนุนจากปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว สรุปได้ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 องค์ประกอบที่สำคัญของรูปแบบการปลูกฝังพฤติกรรม รรมสุภาพ

ความสำคัญของ เอกลักษณ์ทางพฤติกรรม รรมสุภาพของครูสุศึกษา

ในการให้การศึกษาแก่เยาวชนและประชาชนในระบบการศึกษาไทย ครูเป็นบุคคลสำคัญที่สุด เพราะเหตุว่าครูนอกจากจะเป็นผู้ให้ความรู้ ให้คำแนะนำ สั่งสอนด้านคุณธิสัย ด้านเจตธิสัย และด้านทักษะธิสัยแล้ว ครูจะต้องเป็นผู้ให้การอบรมรรมมธิสัย และเป็นผู้ชี้แนะแนวทางความประพฤติให้แก่เยาวชน เป็นผู้มีคุณธรรม มีระเบียบวินัย และครูจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในทุก ๆ ด้าน เพื่อจะได้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เยาวชน และพร้อมที่จะให้การศึกษาแก่เยาวชนเพื่อให้เยาวชนที่ได้รับการศึกษาสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ และช่วยพัฒนาสังคมซึ่งจะทำให้เป็นสังคมมนุษย์ที่น่าภูมิใจขึ้น (เจริญพร ชานีรัตน์. 2522 : 12) ครูจึงเป็นพลังสำคัญที่จะช่วยพัฒนาและสร้างความมั่นคงให้แก่ชาติในรูปแบบของการเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของชาติ (กรมการฝึกหัดครู. 2520 : 1) หากการกระทำ หรือพฤติกรรมของครูเป็นไปในทางที่ดีจะส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เป็นผลให้การเรียนการสอนดำเนินไปทั่วขดี (มัทธนา นิยะมทา. 2511 : 2) ถ้าครูบกพร่องไปแม้องค์ประกอบอื่น ๆ จะดีสักเพียงใด การจัดการศึกษาก็ล้มเหลวอย่างแน่นอน (ทวีโลก เกษมศรี. 2518 : 1) ดังนั้น ครูจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในระบบการศึกษา แม้เราจะลงทุนทางด้านการศึกษา ตลอดจนการสร้างหลักสูตรให้ละเอียดเพียงใด หากการกระเทวียมบุคคลที่จะประกอบวิชาชีพเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาจะไม่ได้ออกเท่าที่ควร

(บัญญัติ กุศลสถาพร. 2512 : 244) และทุกคนเชื่อว่า ครูคือ แม่พิมพ์ของชาติ ครูมีลักษณะ
อย่างไร เขาวงกตก็มีลักษณะอย่างนั้น (บุญ แสงศักดิ์. 2513 : 12) ครูจึงต้อง เป็นผู้
คุณสมบัติทั้งทางสติปัญญา จริยธรรม และคุณธรรมสูงพอจะทำหน้าที่ครูทั้ง สอนวิชาความรู้แก่
นักศึกษา และเป็นแบบอย่างที่ดี (พนัส หันนาคินทร์. 2521 : 4) ด้วยเหตุนี้สังคมไทย
ส่วนใหญ่จึงผูกพันและยกย่องครูว่าเป็นปูชนียบุคคลของสังคมอยู่ค่อนข้างมาก สังคมจึงพากันฝาก
ความหวังหลาย ๆ อย่างไว้ที่ครู แท้จริงแล้วครูเป็นครู เป็นคนดีเพื่อจะได้สอนลูกให้เป็นคนดี
ตามครู ครูจึงเป็นอนุสาวรีย์แห่งความดีที่ใคร ๆ พากันเคารพนับถือ เมื่อครูคือ ความหวัง
เป็นที่หวังและเป็นความปรารถนาอันสูงส่งของสังคมทั้งนี้แล้ว พฤติกรรมของครูจึงถูกจับตามอง
อยู่ตลอดเวลา (ถวัลย์ มาศเจริญ. 2529 : 4 - 5) และเมื่อพิจารณาถึงความสำคัญของ
การมีเอกลักษณ์ทางพฤติกรรมสุขภาพของครูสุศึกษาจะพบว่า ครูสุศึกษามีความสำคัญต่อ
การปลูกฝัง เสริมสร้างพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง โดยการให้ความรู้ แนวคิด
เจตคติ และการปฏิบัติที่ถูกต้อง อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่พึงปรารถนา เมื่อเด็ก
ในวันนี้มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ทั้งทางกายและจิตใจ เมื่อเติบโตก็จะได้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ
เป็นที่ต้องการของสังคม ซึ่งการให้สุศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขปัญหาสุขภาพของ
ประชาชน ประชาชนที่มีสุขภาพดีย่อมเป็นประชาชนที่มีคุณภาพ เป็นกำลังและทรัพยากรอันสำคัญยิ่ง
ในการพัฒนาประเทศ (อัญชลี แจ่มเจริญ. 2520 : 30) และในการสอนสุศึกษาจะช่วยให้
เด็กพัฒนาคุณภาพของคนต่าง ๆ ให้ผสมผสานกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ก็ เพื่อ
ให้สามารถรักษากิจวัตรปฏิบัติตนเกี่ยวกับสุขภาพได้อย่างเหมาะสม (บัญญัติ สมบูรณ์ศิลป์.
2523 : 206) จากแนวคิดดังกล่าวครูสุศึกษาจึง เป็นปูชนียบุคคลและเป็นแม่พิมพ์ของชาติ
เป็นบุคคลสำคัญยิ่งที่จะช่วยให้เด็ก เป็นผู้มีสุขภาพอันสมบูรณ์ ครูสุศึกษาจึงต้อง เป็นแบบอย่าง
ที่ดีแก่นักเรียน ตลอดจนบุคคลทั่วไป (วรวิณี วัชรากุศล. 2528 : 181)

กล่าวโดยสรุป การที่ครูมีความสำคัญต่อระบบการศึกษา สังคมยกย่องครูเป็นปูชนียบุคคล
และเป็นแม่พิมพ์ของชาติ ครูทุกคนต้องเพียบพร้อมไปด้วยคุณลักษณะที่ทั้งสาม ตลอดจนมีระเบียบและ
จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพครู ครูสุศึกษาในฐานะที่เป็นครูคนหนึ่งย่อมต้องมีคุณลักษณะแห่งความเป็น
ครูตามแนวทางแห่งอาชีพ และจะต้องปฏิบัติตามแนวทางของวิชาชีพครูเช่นกัน ครูสุศึกษาเป็น
ผู้นำทางสุขภาพ มีคุณลักษณะ มีความรู้ ความสามารถ หรือพฤติกรรมทางสุขภาพเป็นการนอกระบบออก

ที่บ่งบอกลักษณะเฉพาะที่เด่นชัดและเป็นที่เข้าใจในวงการศึกษาคือทั่วไป จึงก่อให้เกิด
เอกลักษณ์ของ ครูสุศึกษาที่มีความสำคัญต่อวิชาชีพสุศึกษา เป็นอย่างมาก ตลอดจนยังใช้เป็น
แนวทางในการพัฒนาบุคลากรทางสุศึกษา

ลักษณะของ เอกลักษณ์ทางพฤติกรรมสุขภาพของ ครูสุศึกษา

การที่ครูสุศึกษาสอนวิชาสุศึกษาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติที่ถูกต้อง
ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนไปในทางที่ดี เชื่อว่าครูสุศึกษาผู้นั้นเป็นครูที่มี
สมรรถนะสูง และการที่ครูสุศึกษาจะมีสมรรถนะสูงได้นั้น ครูสุศึกษาจะต้องมีความรู้ ความ
สามารถ และทักษะเป็นพิเศษซึ่งความสามารถหรือลักษณะพิเศษที่ครูสุศึกษาจะแสดงออกหรือ
ที่เรียกว่า สมรรถนะนั้นเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงลักษณะประจำตัวของครูสุศึกษา เป็นคุณลักษณะที่
จำเป็น และควรมีในการที่จะช่วยแก้ปัญหา และมีความสามารถพอเพียงที่จะปฏิบัติงานได้ ทั้งที่
สุชาติ โสมประยูร โคกกล่าวถึง สมรรถนะของนักศึกษาวิชาเอกสุศึกษา ในระดับปริญญาตรี
เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วควรมีสมรรถนะทางด้านร่างกาย คือร่างกายสะอาด ไร้โรคภัย ถูกต้อง
ความวัฒนธรรม มีสุขภาพดี ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ระวังรักษาและปรับปรุงสุขภาพของตนเอง
อยู่เสมอ มีสุขนิสัย สุขปฏิบัติเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน สมรรถนะทางด้านจิตใจ คือมีอารมณ์
มั่นคง แจ่มใส ใจหนักแน่น และมีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีความเป็นกันเองกับนักเรียน ขอมรับฟัง
ความคิดเห็นของผู้อื่น สมรรถนะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ คือสามารถติดต่อประสานงานกับบุคคล
ต่าง ๆ ได้ดี ช่วยเหลือผู้อื่นและมองโลกในแง่ดี สมรรถนะด้านเจตคติต่อการสอนวิชาสุศึกษา
คือมีความเชื่อมั่นว่าการสอนวิชาสุศึกษาช่วยแก้ปัญหาความเชื่อที่ผิดเกี่ยวกับสุขภาพได้ มี
ความรักและศรัทธาในอาชีพครูสุศึกษา มีความเชื่อว่า สุขภาพเป็นสิ่งสำคัญต่อการเจริญเติบโต
ของเด็ก มีเจตคติเป็นแบบวิทยาศาสตร์ สนใจติดตามการเคลื่อนไหวทางด้านสุขภาพให้ทันสมัย
อยู่เสมอ สมรรถนะด้านความสามารถ ทางด้านความรู้ มีความรู้ในเรื่องสุขภาพเป็นอย่างดี
ตลอดจนสามารถปฏิบัติงานสุศึกษาในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สมรรถนะด้าน
การสอนวิชาสุศึกษา คือสอนให้เกิดความริเริ่มสร้างสรรค์ได้ สามารถใช้กิจกรรมการสอน
ให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายได้ สามารถสอดแทรกวิชาสุศึกษาให้เข้ากับกิจกรรมเสริมหลักสูตร
และสมรรถนะในการจัดโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียนคือ สามารถจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

ให้ถูกสุขลักษณะ สามารถรักษาสุขภาพและสามารถดำเนินการสอนสุขศึกษาใน
โรงเรียนให้บรรลุตามจุดประสงค์ของหลักสูตร (สุชาติ โสมประยูร. 2524 : 7 - 11)

ครูสุขศึกษานอกจากจะมีสมรรถนะดังกล่าวแล้ว คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา
เป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นความดีหรือลักษณะประจำที่ครูสุขศึกษาพึงมี ทั้งที่ สุนทร จันทพรหม ได้กล่าว
ถึงคุณลักษณะของครูสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยม เขตการศึกษา 7 ควรประกอบด้วยคุณลักษณะด้าน
การสอน ด้านวิชาการ ด้านสุขภาพกายและจิต ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรม และความประพฤติ
ด้านบุคลิกลักษณะ ด้านการอบรมและแนวและการปกครอง และคุณลักษณะด้านการเป็นพลเมืองดี
ในสังคมประชาธิปไตย (สุนทร จันทพรหม. 2529 : 48 - 56) ในทำนองเดียวกัน
ลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาตามความคิดเห็นของครูวิทยากรโรงเรียนและครูสุขศึกษาระดับ
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร ควรประกอบด้วยลักษณะต่าง ๆ คือด้านพฤติกรรม
การสอน ด้านการสอนและการสื่อความหมาย ด้านการปฏิบัติงานสุขศึกษาในโรงเรียน ด้าน
มนุษยสัมพันธ์และด้านบุคลิกภาพ (ฉวีวดี หงษ์ทอง. 2529 : 64 - 68) ซึ่งลักษณะที่กล่าวมา
เป็นลักษณะของครูสุขศึกษาที่ดี เช่นเดียวกัน จรินทร์ ธานีรัตน์ กล่าวว่า ครูสุขศึกษาที่ดี ควร
จะต้องมีความรู้ ความสามารถทางวิชาการด้านสุขศึกษาเป็นอย่างดี มีบุคลิกภาพที่ดี รวมทั้งต้อง
สามารถปฏิบัติงานในโครงการสุขภาพในโรงเรียนเป็นอย่างดีด้วย (จรินทร์ ธานีรัตน์.
2529 : 74 - 84) สอดคล้องกับ วัฒนา เสงส์สวัสดิ์ กล่าวถึงครูสุขศึกษาที่ดีต้องเป็นผู้มี
ความรู้ทางด้านวิชาการเป็นอย่างดีมีความสามารถด้านการสอน มีคุณสมบัติส่วนตัวและสังคมที่
มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน เป็นผู้แต่งกายเรียบร้อย และเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์
ที่ดี (วัฒนา เสงส์สวัสดิ์. 2526 : 154) นอกจากนี้ ครูสุขศึกษาที่ดีต้องเป็นผู้มีคุณธรรมและ
มีความประพฤติดี มีวิธีการถ่ายทอดที่ดี เป็นผู้มีเหตุผล เป็นประชาธิปไตย บุคลิกภาพที่ดี
มีมนุษยสัมพันธ์ และเป็นผู้รอบรู้ในวิชาการเป็นอย่างดี (ล้วน ชาวบุญ. ม.ป.ป. :
65 - 70)

ดังนั้น คุณลักษณะ ความรู้ ความสามารถ หรือรวมเรียกว่า สมรรถนะ บุคลิกภาพ
ทางกระทำหรือพฤติกรรมต่าง ๆ ของครูสุขศึกษามีความสำคัญต่อวิชาชีพ และการเรียนการสอน
เป็นอย่างมาก ครูสุขศึกษาไทยแท้จึงควรมีลักษณะของเอกลักษณ์ทั้งที่กล่าวมาด้วยกันทุกคน

ไม่ควรขาดกันใดกันหนึ่ง เพราะในการส่งเสริมวิชาชีพครูศึกษาจำเป็นต้องอาศัย
ครูผู้ศึกษาที่มีเอกลักษณ์ทั้งกล่าว หากแต่โดยอ้างจะอาศัยความเป็นเลิศทางวิชาการแต่เพียง
อย่างเดียวเพื่อการปลูกฝัง เสริมสร้าง พฤติกรรมสุภาพ คงเป็นไปได้ยาก จำเป็นต้องอาศัย
องค์ประกอบหลาย ๆ อย่าง หรือที่เรีกยรวมกันว่า พฤติกรรมสุภาพที่ครูผู้ศึกษาน่าจะบุคคล
พึงมี หากแต่พฤติกรรมสุภาพเป็นสิ่งที่ครูผู้ศึกษามีเหมือน ๆ กัน หรือมีร่วมกันก็จะเกิดเป็น
ลักษณะที่เด่น ไม่ว่าครูผู้ศึกษาจะตั้งใจหรือไม่ตั้งใจกระทำหรือปฏิบัติก็ตาม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

บุญสนอง ไกรเนตร (2515 : 38) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความต้องการบุคลิกภาพ
ระหว่างผู้ศึกษาวิชาชีพครู และวิชาชีพพยาบาล พบว่าบุคลิกภาพของครูที่พึงปรารถนาของสังคม
คือมีความสุจริตธรรม ความมานะอดทน ความสุภาพอ่อนน้อม ความเมตตากรุณา เห็นอกเห็นใจ
ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ควบคุมอารมณ์ได้ดี สุขุมเยือกเย็น รักความเป็นระเบียบเรียบร้อย
ยอมรับในสิ่งที่ได้ทำผิด มีสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียนและคนอื่น มีความกระตือรือร้น ใฝ่
แจ่มใส มีเจตคติ มีประชาธิปไตย มีลักษณะท่าทางดี มีมารยาทงาม มีความสุจริต มีอารมณ์ขัน
แก่กายเรียบร้อยและสะอาด มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรู้กว้างขวาง รักความก้าวหน้า
มีความสามารถในการสอน ปรับปรุงวิธีสอนให้ดีขึ้นเสมอ ตั้งใจทำงานและรับผิดชอบเข้าใจ
ตนเองและผู้อื่นได้ดี มีสุขภาพอนามัยดี มีความเสียสละ

สุชาติ โสมประยูร (2511 : 56 - 61) ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาสมรรถนะ
ของครูผู้ศึกษาระดับปริญญาตรี" โดยนำวัตถุประสงค์เพื่อทราบสมรรถนะของครูผู้ศึกษาระดับ
ปริญญาตรี และเพื่อเปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูผู้ศึกษาระดับปริญญาตรี
ระหว่างผู้ผลิตและผู้ใช้ ใช้แบบสอบถามตามคณาจารย์จำนวน 90 คน จากสถานบันผลิตครูผู้ศึกษา
ในระดับปริญญาตรี และหัวหน้าหมวดศึกษานิเทศศาสตร์ จำนวน 223 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาของ
รัฐบาลและเอกชนทั่วประเทศ จากผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของครูผู้ศึกษาระดับปริญญาตรี
ควรประกอบไปด้วยสมรรถนะที่สำคัญจำนวน 57 ข้อ ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 หมวดด้วยกัน ได้แก่

ลักษณะทางกาย (10 ข้อ) ลักษณะทางจิตใจ (6 ข้อ) ลักษณะทางก้น
มนุษย์สัมพันธ์ (4 ข้อ) ทัศนคติต่อการสอนวิชาสุขศึกษา (13 ข้อ) ความสามารถทางก้น
ความรู้ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพ (10 ข้อ) ความสามารถทางก้นการสอนวิชาสุขศึกษา
(9 ข้อ) ความสามารถในการจัดโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน (5 ข้อ) และในก้น
การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะในแต่ละข้อ ในแต่ละหมวดและในทั้งหมด
100 ข้อ ของแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนั้น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ทั้งไว้ทั้ง 3 ข้อ ในกรณีนี้ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การที่ความ
คิดเห็นระหว่างผู้ผลิตและผู้ใช้เกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาในระดับปริญญาตรี มีความ
แตกต่างกันนั้น อาจเนื่องมาจากหลายสาเหตุประกอบกัน แต่สาเหตุจากการขาดพื้นฐานความรู้
และประสบการณ์ทางก้นสุขศึกษาในโรงเรียนน่าจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่สำคัญมาก

ธนอมศรี ชูทอง (2524 : 160 - 165) ทำการวิจัยเรื่อง "สมรรถนะของ
ครูสุขศึกษา ในทัศนะของผู้สอนสุขศึกษา ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาคใต้" มีวัตถุประสงค์
เพื่อศึกษาทัศนะของผู้บริหารและครูสอนสุขศึกษา โดยใช้แบบสอบถาม ตามผู้บริหาร จำนวน
147 คน และครูสอนสุขศึกษา จำนวน 161 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูสอนสุขศึกษา
มีทัศนะเห็นว่าครูสุขศึกษาต้องมีความสามารถในการจัดการสุขศึกษา การสอนสุขศึกษา
การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน การจัดบริการสุขภาพแก่นักเรียน การมีมนุษยสัมพันธ์และเจตคติ
ต่อวิชาสุขศึกษา

ชัยบุษย กุศลวัฒนา (2528 : 55 - 57) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็น
ของผู้บริหาร และครูสุขศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาสุขศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
พุทธศักราช 2524 ในโรงเรียนรัฐบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา
ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูสุขศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาสุขศึกษาระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร
โรงเรียนและครูสุขศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
พุทธศักราช 2524 โดยใช้แบบสอบถาม 2 ชุด ตามผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 152 คน และ
ครูสุขศึกษา จำนวน 154 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า คุณสมบัติของครูสุขศึกษาตามหลักสูตร

มัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควรเป็นผู้มีสุขนิสัยส่วนบุคคลดี เป็น
ตัวอย่างแก่นักเรียน รองลงมาได้แก่ เป็นผู้มีความรู้ทึบเนื้อหาวิชาสุขศึกษาและเลือกวิธีสอน
ได้เหมาะสมกับบทเรียน รองลงมาได้แก่ เป็นผู้มีความรับผิดชอบ สุภาพจิตใจดี สำหรับครูสุขศึกษานั้น
ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควรเป็นผู้มีความรู้ทึบเนื้อหาวิชาสุขศึกษา รองลงมาได้แก่ เป็นผู้
มีความรับผิดชอบ รองลงมาได้แก่ เป็นผู้มีความรู้ทึบส่วนบุคคลดี เป็นตัวอย่างแก่นักเรียน

พรสุข หุ่นนิรันดร์ (Pornsuk Hunnirun. 1985 : 1 - 3) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "สมรรถนะ
ของครูสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย" (The Identification of Competencies
for Secondary School Health Education in Thailand) โดยความมุ่งหมายของการศึกษานี้
เพื่อแสดงสมรรถนะสำหรับใช้ในการจัดทำแนวทางการเตรียมวิชาชีพครูสุขศึกษา ระดับมัธยม
ศึกษาในประเทศไทย ใช้แบบสอบถามตามสมาชิกสาขาวิชาสุขศึกษา 60 คน จาก 10 มหาวิทยาลัย
และครูสุขศึกษาจำนวน 300 คน ซึ่งได้รับการสุ่มคัดเลือกจากโรงเรียนมัธยมศึกษา 3,000 แห่ง
ใน 72 จังหวัด ทั้ง 4 ภาคของประเทศไทย ได้รับแบบสอบถามตอบจากสมาชิกสาขาวิชาสุขศึกษา
49 คน และครูสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เกี่ยวข้อง 284 คน จากการวิจัยพบว่า ใน
จำนวนแบบสอบถาม 86 ข้อ มี 56 ข้อ ข้อที่ได้รับการยอมรับโดยกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม หัวข้อที่ได้รับการ
ให้คะแนนมากที่สุดคือ สมรรถนะในด้านวิธีการสอนด้านการสื่อความหมาย ด้านบุคลิกภาพ
และด้านความก้าวหน้าในวิชาชีพ หัวข้อที่ได้รับการคะแนนน้อยที่สุดที่บันทึกไว้ คือความสามารถใน
การจัดองค์การและการบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียน แหล่งทรัพยากรสุขภาพในชุมชน
และการพัฒนาหลักสูตร ความแตกต่างของค่าที่ได้จากการวิจัย คือความแจ่มแจ้ง และความรู้
เฉพาะซึ่ง เกี่ยวข้องกับความรู้หลัก และคำมูลภูมิศาสตร์ โดยสรุปพบว่า สมาชิกสาขาวิชาสุขศึกษา
และครูสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาเห็นด้วย โดยทั่วไปเกี่ยวกับความสำคัญของสมรรถนะสำหรับ
ครูสุขศึกษาในระดับมัธยมศึกษา จากสมรรถนะทั้ง 56 ข้อคำถามนั้น จัดแบ่งได้เป็น 8 แนว
ความคิด ทำให้เกิดพื้นฐานสำหรับจัดรูปแบบคำแนะนำในการพัฒนาหลักสูตรสำหรับการเตรียมการ
ทางวิชาชีพครูสุขศึกษาในประเทศไทย อย่างไรก็ตามจากการศึกษาวิจัยนี้มีข้อ เสนอแนะว่า
เกณฑ์นี้ควรจะมีการทบทวนปรับปรุงให้เหมาะสมกับความแตกต่างของแต่ละภาคด้วย

จรินทร์ ชานิพันธ์ (2529 : 74 - 84) ได้ทำการวิจัย เรื่อง "ลักษณะครูผู้ศึกษาที่ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทยต้องการ" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความต้องการการใช้ครูผู้ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทยว่าต้องการครูผู้ศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถ มีบุคลิกภาพ และความสามารถในการให้บริการแก่โรงเรียนในด้านใดบ้าง และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะครูผู้ศึกษาที่ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทยต้องการ โดยจำแนกตามเพศของผู้บริหาร วุฒิ แหล่งที่ตั้งของโรงเรียน และขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งในเขตกรุงเทพมหานคร และในส่วนภูมิภาค จำนวน 1,459 คน จาก 254 โรงเรียนทั่วประเทศ ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีสุ่มแบบเป็นพวก (Stratified Random Sampling) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเห็นว่าครูผู้ศึกษาที่ดีควรจะต้องมีความรู้ ความสามารถทางวิชาการด้านสุศึกษาเป็นอย่างดี มีบุคลิกภาพดี รวมทั้งต้องมีความสามารถในการปฏิบัติงานในโครงการสุภาพในโรงเรียนเป็นอย่างดี
2. ความแตกต่างในเรื่องเพศและวุฒิทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน ไม่มีผลทำให้ความนึกเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูผู้ศึกษาที่พึงประสงค์แตกต่างกัน
3. ผู้บริหารที่สอนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตการศึกษาต่าง ๆ ในส่วนภูมิภาค และในกรุงเทพมหานคร มีความนึกเห็นเกี่ยวกับลักษณะครูผู้ศึกษาที่พึงประสงค์คล้ายคลึงกัน
4. ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่และผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กเห็นด้วยอย่างยิ่งที่ครูผู้ศึกษาควรมีลักษณะตามที่ระบุไว้ในแบบสอบถาม แต่ค่าเฉลี่ยของระดับความนึกเห็นของผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของระดับความนึกเห็นของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

งานวิจัยต่างประเทศ

คาร์ชและคนอื่น ๆ (Karch and others. 1956) ได้ทำการวิเคราะห์อาชีพครู พบว่าคุณสมบัติที่ดีของครูมี 5 ด้าน คือด้านความสัมพันธ์กับนักเรียน ด้านการสอน ด้านธรรมชาติวิทยา

ด้านคุณสมบัติเฉพาะตัวและลักษณะท่าทางและด้านความเข้าใจ และสนใจปัญหาของนักเรียน นอกจากนี้ยังต้องมีใจหนักแน่น อารมณ์มั่นคงและชมเชยนักเรียน และลงโทษอย่างมีเหตุผล

กอร์ดอน (Gordon) ได้กล่าวถึงการวิจัยเพื่อปรับปรุงคุณภาพของครู ซึ่งสมาคมแนะแนวการศึกษาแห่งรัฐฟลอริดาได้สร้างหลักเกณฑ์ในการวัดความสามารถในการปฏิบัติงานของครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไว้ในปี ค.ศ. 1965 และต่อมาในปี ค.ศ. 1970 สภาการศึกษาแห่งรัฐฟลอริดา ร่วมกับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยฟลอริดาได้ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือดังกล่าว (Ryans. 1970 : 81-83) สรุปผลการวิจัยว่า ครูควรมีลักษณะดังนี้

1. ด้านบุคลิกภาพ ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง มีอารมณ์มั่นคง ปกติขุ่นขมกับทั้งความคิดเห็นของผู้อื่น มีความรับผิดชอบ ขอบกับความแตกต่างระหว่างบุคคล มีความกระตือรือร้นที่จะปรับปรุงและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

2. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของนักเรียน เข้าใจในกระบวนการเรียนการสอน ได้แก่ ทฤษฎีการเรียนรู้ กระบวนการทำงานของกลุ่ม สามารถปรับปรุงหลักสูตรและการสอน เข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน

3. ด้านทักษะการสอน มีทักษะในการพูด การอ่าน การฟัง การเขียน มีทักษะในการใช้สื่อการสอน มีเทคนิคในการแก้ปัญหา สามารถแนะแนวและชี้แหล่งวิทยากรให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ฝึกให้นักเรียนเป็นผู้นำ และรู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง

บุ๊คเกอร์ (Bucher. 1972 : 560) ได้วิจัยคุณลักษณะของครูที่ดีที่เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพ สรุปได้ดังนี้

1. ครูประสบความสำเร็จตามเกณฑ์การสอนได้ ถ้าสอนกิจกรรมเป็นกลุ่ม เป็นสมาชิกของชุมชนต่าง ๆ รู้จักชนิดของคน และมีความเห็นอกเห็นใจ มีเพื่อนอยู่ในวงกว้างและแสวงหาเพื่อนอยู่เสมอ

2. เป็นนักวิชาการใฝ่ขอยศึกษาหาความรู้จากวิชาต่าง ๆ เรียนได้หนึ่งในสามของห้อง ศึกษาหาความรู้ก่อนที่จะสอน

3. มีอารมณ์ขัน หัวเราะ ไม่จริงจังมากเกินไป ใช้วิธีการนุ่มนวลในสถานการณ์ที่เครียด มีความสนุกสนานในชีวิต หายเครียดอย่างรวดเร็ว

4. มีสุขภาพกายและจิตดี

5. ช่วยเหลือผู้อื่น ขอบบิการคนอื่น สนุกสนานในการทำงานร่วมกับเด็ก อาสาสมัคร
ช่วยเหลือโรงเรียน โรงพยาบาล และบริการสังคม
6. เป็นผู้นำกลุ่มเสมอ ครูที่ศึกษามีคุณสมบัติเป็นผู้นำที่ดี จัดกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. อาจารย์ชายและอาจารย์หญิงมีพรศนะเกี่ยวกับ เอกสัณณ์ด้านการปฏิบัติทาง
สุขภาพแตกต่างกัน
2. อาจารย์ที่มีอายุต่างกันมีพรศนะเกี่ยวกับ เอกสัณณ์ด้านการปฏิบัติทาง สุขภาพ
แตกต่างกัน
3. อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีพรศนะเกี่ยวกับ เอกสัณณ์ด้าน
การปฏิบัติทางสุขภาพแตกต่างกัน
4. อาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันมีพรศนะเกี่ยวกับ เอกสัณณ์ด้านการปฏิบัติทาง สุขภาพ
แตกต่างกัน
5. อาจารย์ที่สำเร็จการศึกษา สาขาวิชาต่างกันมีพรศนะเกี่ยวกับ เอกสัณณ์
ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพแตกต่างกัน
6. อาจารย์ชายและอาจารย์หญิงมีพรศนะเกี่ยวกับ เอกสัณณ์ด้านการปฏิบัติทาง
สุขภาพที่คาดหวังแตกต่างกัน
7. อาจารย์ที่มีอายุต่างกันมีพรศนะเกี่ยวกับ เอกสัณณ์ด้านการปฏิบัติทาง สุขภาพ
ที่คาดหวังแตกต่างกัน
8. อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีพรศนะเกี่ยวกับ เอกสัณณ์ด้าน
การปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังแตกต่างกัน
9. อาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน มีพรศนะเกี่ยวกับ เอกสัณณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพ
ที่คาดหวังแตกต่างกัน
10. อาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาต่างกัน มีพรศนะเกี่ยวกับ เอกสัณณ์
ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังแตกต่างกัน

11. อาจารย์มีพรคนะเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพและเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาคนวังแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คืออาจารย์คณะวิชา ในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ประกอบด้วย วิทยาลัยครูจันทร์เกษม วิทยาลัยครูชนบท วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วิทยาลัยครูพระนคร วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ และวิทยาลัยครูสวนสุนันทา จำนวน 1,374 คน (กรมการศึกษาค้นคว้า กองแผนงาน. 2531 : ไม่มีเลขหน้า)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คืออาจารย์คณะวิชา ในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ประกอบด้วย วิทยาลัยครูจันทร์เกษม วิทยาลัยครูชนบท วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วิทยาลัยครูพระนคร วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ และวิทยาลัยครูสวนสุนันทา กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยเกณฑ์ของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ได้จำนวน 675 คน มาจากการสุ่มแบบจำแนกชั้น (Stratified Random Sampling) มีขั้นตอนดังนี้

1. จำแนกวิทยาลัยครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ที่จัดอยู่ในปัจจุบัน ประกอบด้วย วิทยาลัยครูจันทร์เกษม วิทยาลัยครูชนบท วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วิทยาลัยครูพระนคร วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ และวิทยาลัยครูสวนสุนันทา รวม 6 แห่ง
2. ในวิทยาลัยครูที่ใดก็ได้เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกอาจารย์ตามคณะ ประกอบด้วย คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะเกษตรและอุตสาหกรรม รวม 5 คณะ
3. ในวิทยาลัยครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทำการสุ่มแบบจำแนกชั้น (Stratified Random Sampling) โดยอาศัยเกณฑ์ของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) จาก 5 คณะ ได้จำนวน 675 คน ดังปรากฏตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคณะวิชา

คณะวิชา	ประ ชา กร	วค. จันทพรเกษม			วค. ชนบุรี			วค. ปทุมธานี			วค. พระนครศรีอยุธยา			วค. สุพรรณบุรี			รวม
		ประ ชา กร	กลุ่ม	ประ ชา กร	กลุ่ม	ประ ชา กร	กลุ่ม	ประ ชา กร	กลุ่ม	ประ ชา กร	กลุ่ม	ประ ชา กร	กลุ่ม	ประ ชา กร	กลุ่ม		
- คุรุศาสตร์	434	71	59	36	32	68	56	48	100	80	104	80	201				
- วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	378	76	63	42	36	66	56	59	70	54	48	191					
- มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	480	90	73	47	40	98	76	76	72	59	76	63	214				
- วิทยาการจักรการ	68	13	10	7	7	11	10	10	15	14	12	10	56				
- เกษตรและอุตสาหกรรม	14	13	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13				
รวม	1,374												675				

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของ เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามวัดทัศนคติ ของอาจารย์
สหวิทยาลัย รัตนโกสินทร์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อทราบทัศนคติเกี่ยวกับ เอกสภกษณ์ด้านการปฏิบัติ
ทางสุรภาพกับ เอกสภกษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุรภาพที่คาคหวัง แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัดทัศนคติเกี่ยวกับ เอกสภกษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุรภาพ
ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 4 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามวัดทัศนคติเกี่ยวกับ เอกสภกษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุรภาพ
ที่คาคหวัง ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales)

4 ระดับ

ขั้นตอนในการสร้าง เครื่องมือและหาคุณภาพของ เครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ คือ

1. ศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ เอกสภกษณ์ทางพฤติกรรมสุรภาพที่เป็น
รูปธรรมและสามารถปฏิบัติได้ เพื่อนำมาสร้าง เป็นแบบสอบถาม

2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ในเรื่องของการสร้างแบบสอบถาม

3. นำข้อมูลที่ได้มาร่าง เป็นแบบสอบถามให้ได้เนื้อหาครอบคลุมตามจุดมุ่งหมายที่
ต้องการ

4. นำร่างแบบสอบถามเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญาโท เพื่อ
ขอคำแนะนำและแก้ไขเพิ่มเติมแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบ
ด้านเนื้อหาและภาษาที่ไร้อคติจะมีความเหมาะสมหรือไม่ แล้วคัดเลือกมาเป็นแบบสอบถาม

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วตามข้อ 4 ไปทดลองใช้ (Tryout)
กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ใช้ในการศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ จำนวน 60 คน
แล้วนำคะแนนของอาจารย์แต่ละคนมาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุกลงไปจนต่ำสุด แบ่งเป็นกลุ่ม

คะแนนสูงและกลุ่มคะแนนต่ำใช้เทคนิค 25 % ของเอ็ดเวิร์ก (Edwards. 1957 : 152)
ใช้ t-test ทดสอบนัยสำคัญของค่าถามแต่ละข้อ ข้อใดมีค่า t เท่ากับ หรือมากกว่า 1.75 ขึ้นไป
ถือว่าใช้ได้มีค่าอำนาจจำแนกสูง

6. นำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ไปทดสอบความเชื่อมั่นโดยวิธี
ครอนบัค (Cronbrach. 1970 : 161) ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient)

ตัวอย่างของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง
ที่กำหนดให้

1. เพศ	☐ ชาย	☐ หญิง
2. อายุ	☐ ต่ำกว่า 30 ปี	
	☐ ระหว่าง 30 - 45 ปี	
	☐ สูงกว่า 45 ปี	
3. ประสบการณ์การสอน	☐ น้อยกว่า 5 ปี	
	☐ ระหว่าง 5 - 10 ปี	
	☐ มากกว่า 10 ปี	
4. วุฒิ	☐ ปริญญาตรี	
	☐ สูงกว่าปริญญาตรี	
5. สาขาวิชาที่ท่านสำเร็จการศึกษา		

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดทัศนคติ เกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพ
คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางด้านขวามือตาม
 ความคิดเห็นของท่านว่า ครูผู้ศึกษามีลักษณะการปฏิบัติอยู่ในระดับใด

ลักษณะการปฏิบัติ	ปฏิบัติเหมือนกันทั้งหมด	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่	ปฏิบัติเป็น ส่วนน้อย	ไม่ปรากฏว่ามี การปฏิบัติ
o สวมหมวกกันน็อก เพื่อป้องกัน อุบัติเหตุในการ ขับขี่หรือโยกสาร รถจักรยานยนต์				

ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดทัศนคติเกี่ยวกับ เอกอัครราชทูตการปฏิบัติทางสุขภาพที่

ภาคหวัง

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางด้านขวามือ ตามความนึกเห็นของท่านว่าครูสุขศึกษาควรมีลักษณะการปฏิบัติอยู่ในระดับใด

ลักษณะการปฏิบัติ	ควรปฏิบัติเป็น ประจำหรือควร ปฏิบัติสม่ำเสมอ	ควรปฏิบัติให้ มากพอสมควร	ควรปฏิบัติเป็น บางครั้งหรือควร ปฏิบัติเป็นครั้งคราว	ไม่จำเป็น ต้องปฏิบัติ
๐ สวมหมวก กันน็อคเพื่อ ป้องกันอุบัติเหตุ ในการขับขี่ หรือโดยสาร รถจักรยานยนต์				

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงอธิการในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวและแบบสอบถาม จำนวน 675 ชุด ไปติดต่อกับคณะ
วิทยาลัยครูเพื่อแจกแบบสอบถามให้คณะวิชาด้วยตนเอง และนัดหมาย วัน เวลา ที่จะเก็บ
ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. คัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ เพื่อจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

2. ตรวจสอบให้คะแนนข้อคำถามแต่ละข้อของแบบสอบถามตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ

การตอบแบบสอบถามและการให้คะแนนในแบบสอบถามตอนที่ 2 นั้น ให้ผู้ตอบแบบสอบถามอ่านคำถามในแบบสอบถามทีละข้อและให้คะแนนดังนี้

ไม่ปรากฏว่ามีการปฏิบัติ ให้คะแนน 1

ปฏิบัติเป็นส่วนน้อย ให้คะแนน 2

ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ ให้คะแนน 3

ปฏิบัติเหมือนกันทั้งหมด ให้คะแนน 4

การตอบแบบสอบถามและการให้คะแนนในแบบสอบถามตอนที่ 3 นั้น ให้ผู้ตอบแบบสอบถามอ่านคำถามในแบบสอบถามทีละข้อและให้คะแนนดังนี้

ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติ ให้คะแนน 1

ควรปฏิบัติเป็นบางครั้งหรือ

ควรปฏิบัติเป็นครั้งคราว ให้คะแนน 2

ควรปฏิบัติให้มากที่สุด ให้คะแนน 3

ควรปฏิบัติเป็นประจำหรือ

ปฏิบัติสม่ำเสมอ ให้คะแนน 4

3. แยกแบบสอบถามออกเป็นกลุ่มตามตัวแปรอิสระที่ต้องการศึกษา

4. คำนวณค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพโดยใช้เกณฑ์ในการประเมินค่าคะแนนเฉลี่ยของเบสต์ (Best. 1970 : 174 - 178) ในแบบสอบถามตอนที่ 2 ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป หมายความว่า ปฏิบัติเหมือนกันทั้งหมด

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายความว่า ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายความว่า ปฏิบัติเป็นส่วนน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1 - 1.50 หมายความว่า ไม่ปรากฏว่ามีการปฏิบัติ

ในแบบสอบถามของ เอกสถิตยสถานการปฏิบัติทางสุขภาพที่ภาคหวัง ตอนที่ 3 ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป หมายความว่า ควรปฏิบัติเป็นประจำหรือควรปฏิบัติสม่ำเสมอ

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายความว่า ควรปฏิบัติให้มากขึ้นหรือควร

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายความว่า ควรปฏิบัติเป็นบางครั้งหรือควรปฏิบัติเป็นครั้งคราว

คะแนนเฉลี่ย 1 - 1.50 หมายความว่า ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติ

5. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระจากกันใช้การทดสอบค่า Z (Z-test) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1, 6, 9 และข้อ 11

6. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว แบบมี 1 ตัวประกอบ (One-Way Analysis of Variance) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2, 3, 5, 7, 8 และข้อ 10

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

(ชุดที่ วงศ์พนะ. 2527 : 40)

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

(ชุดที่ วงศ์พนะ. 2527 : 79)

เมื่อ s	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
Σx^2	แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
$(\Sigma x)^2$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
n	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้สูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\Sigma s_i^2}{s_t^2} \right)$$

(Cronbach. 1970 : 161)

เมื่อ α	แทน ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
n	แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
Σs_i^2	แทน ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
s_t^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถามทั้งหมด

3. กำหนดค่า Z-test เพื่อทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพ ซึ่งใช้ทดสอบสมมติฐานข้อ 1, 4 และข้อ 5 และเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวัง ใช้ทดสอบสมมติฐานข้อ 6, 9, 10 และข้อ 11 ใช้สูตร

$$Z = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

(ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2527 : 178)

เมื่อ z	แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน Z-distribution
$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
s_1^2, s_2^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1, 2 ตามลำดับ
n_1, n_2	แทน จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

4. คำนวณหา F-test เพื่อทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพ ซึ่งทดสอบสมมติฐานข้อ 2 และข้อ 3 และเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่ภาคครัว ซึ่งทดสอบสมมติฐานข้อ 7 และข้อ 8 ใช้สูตร

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

(ชูศรี วงศ์วิริยะ. 2527 : 249)

เมื่อ F แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน One Way Anova
 MS_B แทน ค่าเฉลี่ยของขอบวกกำลังสองระหว่างกลุ่ม
 MS_W แทน ค่าเฉลี่ยของขอบวกกำลังสองภายในกลุ่ม

5. เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ เมื่อพบว่าตัวแปรที่ทดสอบในข้อ 4 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้ Studentized q-Statistic วิธีนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls Method) โดยใช้สูตร

$$q = \sqrt{\frac{MS_W}{n}}$$

(ชูศรี วงศ์วิริยะ. 2527 : 268)

เมื่อ q แทน q-Statistic ที่ได้จากการหา
 MS_W แทน ค่าเฉลี่ยของขอบวกกำลังสองภายในกลุ่ม
 n แทน จำนวนในแต่ละกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เท่ากัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์

N	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
%	แทน ค่าร้อยละ
$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย
S	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
SS	แทน Sum of Square
MS	แทน Mean of Square
df	แทน Degree of Freedom
q	แทน ค่า q-Statistics
n	แทน จำนวนคะแนนในแต่ละกลุ่ม
$\bar{h}$	แทน ค่ากลางฮาร์โมนิก (Harmonic Mean) ของ n

การเสนอข้อของการวิเคราะห์ข้อมูล

เสนอข้อความสำคัญ ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และหาค่าสถิติพื้นฐาน

1. กลุ่มตัวอย่าง เป็นหญิงมากกว่าชาย คือเป็นหญิงร้อยละ 72.1 และเป็นชายร้อยละ 27.9 ดังปรากฏในตาราง 3

ตาราง 3 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	160	27.9
หญิง	414	72.1
รวม	574	100

2. กลุ่มตัวอย่าง อายุระหว่าง 30 - 45 ปี มีมากที่สุดคือ ร้อยละ 50.9 รองลงมา คืออายุสูงกว่า 45 ปี มีร้อยละ 30.1 และอายุต่ำกว่า 30 ปี มีน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 19.0 ดังปรากฏในตาราง 4

ตาราง 4 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	109	19.0
ระหว่าง 30 - 45 ปี	292	50.9
สูงกว่า 45 ปี	173	30.1
รวม	574	100

3. กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์การชอนมากที่สุดคือ ประสบการณ์การชอนมากกว่า 10 ปี มีร้อยละ 60.3 รองลงมาคือ ประสบการณ์การชอนระหว่าง 5 - 10 ปี มีร้อยละ 22.8 และน้อยที่สุดคือ ประสบการณ์การชอนน้อยกว่า 5 ปี มีร้อยละ 16.9 ดังปรากฏในตาราง 5

ตาราง 5 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประสบการณ์การชอน

ประสบการณ์การชอน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	97	16.9
ระหว่าง 5 - 10 ปี	131	22.8
มากกว่า 10 ปี	346	60.3
รวม	574	100

4. กลุ่มตัวอย่างที่มีวุฒิสองกว่าปริญญาตรี มีมากที่สุดคือ ร้อยละ 55.9 และรองลงมาคือวุฒิปริญญาตรี มีร้อยละ 44.1 ดังปรากฏในตาราง 6

ตาราง 6 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวุฒิ

วุฒิ	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	253	44.1
สูงกว่าปริญญาตรี	321	55.9
รวม	574	100

5. กลุ่มตัวอย่าง สาขาศิลปศาสตร์มีมากที่สุดคือ ร้อยละ 34.8 รองลงมาคือศึกษาศาสตร์ ร้อยละ 33.8 วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 14.6 และอื่น ๆ ร้อยละ 9.9 ตามลำดับ ส่วนสาขาศึกษามีน้อยที่สุด คือร้อยละ 6.8 ดังปรากฏในตาราง 7

ตาราง 7 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาขาวิชาเอก

สาขาวิชาเอก	จำนวน	ร้อยละ
ศึกษาศาสตร์	194	33.8
ศิลปศาสตร์	200	34.8
วิทยาศาสตร์	84	14.6
ดุริยศึกษา	39	6.8
อื่น ๆ	57	9.9
รวม	574	100

6. เอกลักษณ์ด้านท่ารปฏิบัติทางสุขภาพคือ การคั้นน้ำสะอาก และปลอกกับ ปฏิบัติเหมือนกันทั้งหมด ($\bar{X} = 3.59$) รองลงมา ไค้แก่ หึงขะในให้สำหรับหึงโคยเฉพาะ ปฏิบัติเหมือนกันทั้งหมด ($\bar{X} = 3.58$) และถ้าพิจารณาโดยส่วนรวมพบว่า ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ ($\bar{X} = 3.21$) ดังปรากฏในตาราง 8

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจแบบมาตรฐาน และการตีความ เอกลักษณะด้านการปฏิบัติ
ทางสุขภาพ

ข้อที่	ลักษณะการปฏิบัติ	$\bar{X}$	S	การตีความ
1	บริหารร่างกายเพื่อรูปร่างและทรวดทรงที่ดี	2.9599	0.929	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
2	มีการควบคุมน้ำหนักของตนเองอยู่เสมอ	2.9739	0.929	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
3	มีความเชื่อมั่นตนเองในการแสดงออก และการกระทำต่าง ๆ	3.2997	0.700	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
4	มีการควบคุมอารมณ์อย่างเหมาะสม	3.1672	0.781	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
5	เข้าใจและยอมรับความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น	3.1672	0.743	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
6	วางตัวในสังคมในโอกาสต่าง ๆ ได้ อย่างเหมาะสม	3.2195	0.748	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
7	มีการติดต่อและประสานงานกับบุคคล ที่เกี่ยวข้องได้ดี	3.1812	0.787	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
8	ตรวจร่างกายของตนเองเป็นประจำ	3.000	0.908	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
9	เข้าใจสิทธิอนามัยในช่องปากและฟันอยู่เสมอ	3.2944	0.814	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
10	ดูแลเข้าใจใส่ต่อการเจ็บป่วยของตนเอง และบุคคลอื่น	3.3153	0.759	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
11	หลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่	3.1899	0.998	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
12	หลีกเลี่ยงการดื่มสุรา เครื่องดื่มที่มี แอลกอฮอล์	3.1603	0.988	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
13	ดื่มน้ำสะอาด และปลอดภัย	3.5976	0.591	ปฏิบัติเหมือนกันทั้งหมด
14	พึงระวังในที่สาธารณะทั้งไทยและ ต่างประเทศ	3.5854	0.665	ปฏิบัติเหมือนกันทั้งหมด
15	เข้าใจสิทธิของอนามัยถูกสุขลักษณะ	3.500	0.713	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	ลักษณะการปฏิบัติ	$\bar{X}$	S	การตีความ
16	หมั่นดูแลที่อยู่อาศัยให้สะอาด และปลอดภ้ย	3.4895	0.713	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
17	จัดห้องทำงานเป็นระเบียบ และถูกสุขลักษณะ	3.4530	0.709	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
18	จัดวางสิ่งของ เครื่องใช้ เป็นระเบียบ และปลอดภ้ย	3.4251	0.752	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
19	ก่อนใช้ภาชนะใส่อาหาร แก้วน้ำ และ			
	ของใช้มักตรวจสอบความสะอาดทุกครั้ง	3.4634	0.724	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
20	มีการใช้ช้อนกลางทุกครั้ง เมื่อร่วม			
	รับประทานอาหารกับผู้อื่น	3.1568	0.882	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
21	หลีกเลี่ยงการใช้ผงชูรสทุกครั้ง ที่ปรุงอาหาร	2.9634	0.945	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
22	ออกกำลังกายเพียงพอและสม่ำเสมอ	3.0192	0.891	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
23	ใฝ่หาความรู้ในวิชาชีพเพื่อศึกษาให้			
	กว้างขวางและลึกซึ้ง	3.1394	0.802	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
24	เข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการ			
	เกี่ยวกับวิชาชีพเพื่อศึกษาทุกครั้งที่มีโอกาส	2.8711	0.927	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
25	เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสุขภาพของชุมชน	2.8537	0.903	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
26	เลือกใช้อัตลักษณ์เพื่อการพัฒนา			
	อย่างเหมาะสม	3.1829	0.738	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
27	เมื่อรับประทานอาหารมักคำนึงถึงคุณค่า			
	อาหารทางโภชนาการเสมอ	3.2265	0.743	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
28	ปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด	3.2334	0.787	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
29	ช่วยเหลือตนเอง เมื่อเจ็บป่วยในระดั			
	ที่พอจะช่วยตนเองได้	3.3746	0.707	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	ลักษณะการปฏิบัติ	$\bar{X}$	S	การตีความ
30	รู้จักและใช้บริการของโรงพยาบาล หรือ สถานบริการสาธารณสุขเมื่อเจ็บป่วย	3.3571	0.749	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
31	ปรึกษาแพทย์ทุกครั้งเมื่อมีการใช้ยาอื่น นอกเหนือจากยาสามัญประจำบ้าน	3.1899	0.806	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
32	ปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์เมื่อ เจ็บป่วยอย่างรุนแรง	3.3537	0.739	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
33	ให้คำปรึกษาและแนะแนวทางสุขภาพ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ	3.1272	0.876	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
34	ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับลักษณะและ ธรรมชาติในเรื่องเพศ	2.8432	0.960	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
	รวม	3.2157	0.473	ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่

7. เอกลักษณะด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวัง คือ หวังขะในที่สุดสำหรับทั้งโดยเฉพาะ
 การปฏิบัติเป็นประจำ ($\bar{X} = 3.754$) รองลงมาได้แก่ คำนึงสุขภาพและปลอดภัย การปฏิบัติเป็น
 ประจำ ($\bar{X} = 3.750$) และถ้าพิจารณาโดยรวม พบว่า การปฏิบัติเป็นประจำ ($\bar{X} = 3.56$)
 ดังปรากฏในตาราง 9

ตาราง 9 คำเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการตีความ เอกลักษณะด้านการปฏิบัติ
ทางสุขภาพที่คาดหวัง

ข้อที่	ลักษณะการปฏิบัติ	$\bar{x}$	s	การตีความ
1	บริหารร่างกายเพื่อรูปร่าง และหรรษาที่	3.5383	0.687	ควรมีปฏิบัติเป็นประจำ
2	มีการควบคุมน้ำหนักของตนเองอยู่เสมอ	3.4843	0.751	ควรมีปฏิบัติให้มากพอ
3	มีความเชื่อมั่นตนเองในการแสดงออกและ การกระทำต่าง ๆ	3.5923	0.580	ควรมีปฏิบัติเป็นประจำ
4	มีการควบคุมอารมณ์อย่างเหมาะสม	3.6028	0.575	ควรมีปฏิบัติเป็นประจำ
5	เข้าใจและยอมรับความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น	3.5261	0.618	ควรมีปฏิบัติเป็นประจำ
6	วางตัวในสังคมในโอกาสต่าง ๆ ได้ อย่างเหมาะสม	3.5192	0.627	ควรมีปฏิบัติเป็นประจำ
7	มีการติดต่อและประสานงานกับบุคคลที่ เกี่ยวข้องกับโรค	3.5836	0.581	ควรมีปฏิบัติเป็นประจำ
8	ตรวจร่างกายของตนเองเป็นประจำ	3.5470	0.666	ควรมีปฏิบัติเป็นประจำ
9	เข้าใจสื่อนามัยในช่องปากและฟันอยู่เสมอ	3.6463	0.584	ควรมีปฏิบัติเป็นประจำ
10	ดูแลเข้าใจใส่ต่อการเจ็บป่วยของตนเอง และบุคคลอื่น	3.5645	0.635	ควรมีปฏิบัติเป็นประจำ
11	หลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่	3.5575	0.701	ควรมีปฏิบัติเป็นประจำ
12	หลีกเลี่ยงการดื่มสุรา หรือเครื่องดื่มที่มี แอลกอฮอล์	3.5436	0.707	ควรมีปฏิบัติเป็นประจำ
13	กินน้ำสะอาดและปลอดภัย	3.7509	0.479	ควรมีปฏิบัติเป็นประจำ
14	หึงขบะในที่สาธารณะโดยเฉพาะ	3.7544	0.488	ควรมีปฏิบัติเป็นประจำ
15	เข้าใจสื่อนอนในที่ถูกสุขลักษณะ	3.7195	0.508	ควรมีปฏิบัติเป็นประจำ
16	หมั่นดูแลที่อยู่อาศัยให้สะอาด และปลอดภัย	3.7230	0.503	ควรมีปฏิบัติเป็นประจำ

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อที่	ลักษณะการปฏิบัติ	$\bar{x}$	s	การตีความ
17	จัดห้องทำงานเป็นระเบียบ และถูก สุขลักษณะ	3.7056	0.537	คว รมปฏิบัติเป็นประจำ
18	จัดวางสิ่งของ เครื่องใช้เป็นระเบียบ และปลอดภัย	3.6916	0.542	คว รมปฏิบัติเป็นประจำ
19	ก่อนใช้ภาชนะใส่อาหาร แก้วน้ำ และ ของใช้ มักตรวจสอบความสะอาดทุกครั้ง	3.6603	0.565	คว รมปฏิบัติเป็นประจำ
20	มีการใช้ช้อนกลางทุกครั้ง เมื่อร่วม รับประทานอาหารกับบุคคลอื่น	3.5488	0.694	คว รมปฏิบัติเป็นประจำ
21	หลีกเลี่ยงการใช้ผงชูรสทุกครั้ง ที่ปรุงอาหาร	3.4321	0.802	คว รมปฏิบัติให้มากที่สุด
22	ออกกำลังกายเพียง หอและสม่ำเสมอ	3.5714	0.659	คว รมปฏิบัติเป็นประจำ
23	ไปหาความรู้ในวิชาชีพอยู่เสมอศึกษาให้ กว้างขวางและลึกซึ้ง	3.5679	0.589	คว รมปฏิบัติเป็นประจำ
24	เข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับ วิชาชีพอยู่เสมอทุกครั้งที่มีโอกาส	3.3711	0.747	คว รมปฏิบัติให้มากที่สุด
25	เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสุขภาพของชุมชน	3.3519	0.774	คว รมปฏิบัติให้มากที่สุด
26	เลือกใช้อุปกรณ์เพื่อการอุปโภคบริโภค อย่างเหมาะสม	3.5087	0.633	คว รมปฏิบัติให้มากที่สุด
27	เมื่อรับประทานอาหารมักคำนึงถึงคุณค่า อาหารทางโภชนาการเสมอ	3.5993	0.602	คว รมปฏิบัติเป็นประจำ
28	ปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด	3.5889	0.621	คว รมปฏิบัติเป็นประจำ
29	ช่วยเหลือตนเอง เมื่อเจ็บป่วยในระดั บที่พอจะช่วยตนเองได้	3.5801	0.602	คว รมปฏิบัติเป็นประจำ

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อที่	ลักษณะการปฏิบัติ	$\bar{X}$	S	การตีความ
30	รู้จักและใช้บริการของโรงพยาบาลหรือสถานบริการสาธารณสุขเมื่อเจ็บป่วย	3.5801	0.622	ควรมีปฏิบัติเป็นประจำ
31	ปรึกษาแพทย์ทุกครั้งเมื่อมีการใช้ยาอื่นนอกเหนือจากยาสามัญประจำบ้าน	3.5192	0.673	ควรมีปฏิบัติเป็นประจำ
32	ปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์เมื่อเจ็บป่วยอย่างเฉียบพลัน	3.6376	0.583	ควรมีปฏิบัติเป็นประจำ
33	ให้คำปรึกษาและแนะนำทางสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ	3.4930	0.713	ควรมีปฏิบัติให้มากที่สุด
34	ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับลักษณะและธรรมชาติในเรื่องเพศ	3.2596	0.844	ควรมีปฏิบัติให้มากที่สุด
	รวม	3.5683	0.384	ควรมีปฏิบัติเป็นประจำ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพจำแนกตามตัวแปร

1. เพศ

ตาราง 10 วิเคราะห์เอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพระหว่างอาจารย์ชาย และ
อาจารย์หญิง

ลักษณะการปฏิบัติ	ชาย (N = 160)		หญิง (N = 414)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. บริหารร่างกายเพื่อรูปร่างและ พรวดพราดที่ดี	2.9375	0.909	2.9686	.937	-0.36
2. มีการควบคุมน้ำหนักของตนเองอยู่ เสมอ	2.9438	0.913	2.9855	.936	-0.48
3. มีความเชื่อมั่นตนเองในการแสดงออก และการกระทำต่าง ๆ	3.2938	0.697	3.3019	.702	-0.13
4. มีการควบคุมอารมณ์อย่างเหมาะสม	3.1875	0.779	3.1594	.783	0.39
5. เข้าใจและยอมรับความรู้สึกรักนึกถึง ของผู้อื่น	3.2250	0.735	3.1449	.745	1.16
6. วางตัวในสังคมในโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม	3.1938	0.731	3.2295	.755	-0.51
7. มีการติดต่อและประสานงานกับ บุคคลที่เกี่ยวข้องได้	3.1625	0.726	3.1884	.811	-0.35
8. ควบคุมร่างกายของตนเองเป็นประจำ	3.0125	0.890	2.9952	.915	0.20
9. เอาใจใส่อนามัยในช่องปากและฟัน อยู่เสมอ	3.3500	0.754	3.2729	.835	1.02

ตาราง 10 (ต่อ)

ลักษณะการปฏิบัติ	ชาย (N = 160)		หญิง (N = 414)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
10. ดูแลเอาใจใส่ต่อการเจ็บป่วยของ ตนเองและบุคคลอื่น	3.2375	0.805	3.3454	.739	-1.53
11. หลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่	3.1063	0.994	3.2222	.998	-1.25
12. หลีกเลี่ยงการดื่มสุรา เครื่องดื่ม ที่มีแอลกอฮอล์	3.0688	0.972	3.1957	.993	-1.38
13. คำนึงสะอาดและปลอดภัย	3.4688	0.653	3.6473	.558	-3.05*
14. พึงระวังในที่สาธารณะโดยเฉพาะ	3.4938	0.744	3.6208	.629	-1.91
15. เอาใจใส่ห้องนอนให้ถูกสุขลักษณะ	3.4125	0.677	3.5338	.725	-1.83
16. หมั่นดูแลที่อยู่อาศัยให้สะอาดและ ปลอดภัย	3.3813	0.699	3.5314	.715	-2.27*
17. จัดห้องทำงานเป็นระเบียบและ ถูกสุขลักษณะ	3.3688	0.688	3.4855	0.715	-1.77
18. จัดวางสิ่งของ เครื่องใช้ เป็น ระเบียบและปลอดภัย	3.3500	0.787	3.4541	0.737	-1.49
19. ก่อนใช้ภาชนะใส่อาหาร แก้วน้ำ และ ของใช้ มักกวาดทำความสะอาดทุกครั้ง	3.5063	0.700	3.4469	0.734	0.88
20. มีการใช้ช้อนกลางทุกครั้ง เมื่อร่วม รับประทานอาหารกับบุคคลอื่น	3.0188	0.894	3.2101	0.873	-2.34*
21. หลีกเลี่ยงการใช้นิ้วมือทุกครั้งใน การรับประทานอาหาร	2.8313	0.913	3.0145	0.954	-2.09*

ตาราง 10 (ต่อ)

ลักษณะการปฏิบัติ	ชาย (N = 160)		หญิง (N = 414)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
22. ออกกำลังกาย เพียงพอและสม่ำเสมอ	2.9938	0.865	3.0290	0.902	-0.42
23. ใฝ่หาความรู้ในวิชาชีพสูงศึกษาให้กว้างขวางและลึกซึ้ง	3.1438	0.831	3.1377	0.792	0.08
24. เข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับวิชาชีพสูงศึกษาทุกครั้งที่มีโอกาส	2.8563	0.924	2.8768	0.929	-0.24
25. เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสุขภาพของชุมชน	2.8563	0.875	2.8527	0.915	0.04
26. เลือกใช้ผลิตภัณฑ์เพื่อการอุปโภคบริโภคอย่างเหมาะสม	3.0875	0.788	3.2198	0.715	-1.93
27. เมื่อรับประทานอาหารมักคำนึงถึงคุณค่าอาหารทางโภชนาการเสมอ	3.1625	0.760	3.2512	0.736	-1.28
28. ปฏิบัติตามกฎหมายจราจรอย่างเคร่งครัด	3.2500	0.809	3.2271	0.038	0.31
29. ช่วยเหลือตนเอง เมื่อเจ็บป่วยในระบอบที่พอจะช่วยเหลือตนเองได้	3.2750	0.752	3.4130	0.686	-2.10
30. รู้จักและใช้บริการของโรงพยาบาลหรือสถานบริการสาธารณสุขเมื่อเจ็บป่วย	3.2688	0.783	3.3913	0.734	-1.76

ตาราง 10 (ต่อ)

ลักษณะการปฏิบัติ	ชาย (N = 160)		หญิง (N = 414)		t
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	
31. ปฏิเสธแพทย์ทุกครั้ง เมื่อมีการใช้ยาอื่น นอกเหนือจากยาสามัญประจำบ้าน	3.0500	0.838	3.2440	0.788	-2.60*
32. ปฏิบัติตนตามคำแนะนำของแพทย์ เมื่อเจ็บป่วยอย่างแรงครึก	3.2875	0.756	3.3792	0.732	-1.33
33. ให้คำปรึกษาและแนะแนวทางสุขภาพ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ	3.0063	0.850	3.1739	0.882	-2.06*
34. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับลักษณะและ ธรรมชาติในเรื่องเพศ	2.7688	0.920	2.8720	0.975	-1.16
รวม	3.1634	0.446	3.2359	0.482	-1.65

ผลการวิเคราะห์จากตาราง ปรากฏว่า เอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพของ
ครูผู้ศึกษา ในหรรคนะของอาจารย์ชายและอาจารย์หญิงนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

2. อายุ

ตาราง 11 วิเคราะห์เอกลักษณะด้านการปฏิบัติทางสุขภาพจำแนกตามอายุ

Source of Variance	df	SS	MS	F
Treatments (A)	2	2.8310	1.4155	6.4388*
Within-Group (W)	571	125.5287	.2198	
Total	573	128.3597		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 2.60$)

ผลวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง ปรากฏว่าเอกลักษณะด้านการปฏิบัติทางสุขภาพของอาจารย์ที่มีอายุต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเพื่อทดสอบความแตกต่าง เอกลักษณะด้านการปฏิบัติทางสุขภาพของอาจารย์ที่มีอายุต่างกันเป็นรายคู่ จึงใช้ q-Statistic เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ปรากฏผลการเปรียบเทียบดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 เปรียบเทียบเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพของอาจารย์ที่มีอายุต่างกัน
เป็นรายคู่

อายุ		ต่ำกว่า 30 ปี	ระหว่าง 30-45 ปี	สูงกว่า 45 ปี
$\bar{x}$		3.1376	3.1834	3.3194
ต่ำกว่า 30 ปี	3.1376	-	.0458	.1818*
ระหว่าง 30-45 ปี	3.1834		-	.1360*
สูงกว่า 45 ปี	3.3194			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลวิเคราะห์จากตาราง เมื่อเปรียบเทียบเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพของครู
ผู้ศึกษา ในพรคณะของอาจารย์ที่มีอายุต่างกัน พบว่า มีอายุต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 อยู่ 2 คู่ คืออายุต่ำกว่า 30 ปี กับอายุสูงกว่า 45 ปี และอายุระหว่าง 30 - 45 ปี
กับอายุสูงกว่า 45 ปี โดยพบว่าอาจารย์ที่มีอายุสูงกว่า 45 ปี มีพรคณะเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้าน
การปฏิบัติทางสุขภาพ สูงกว่าอาจารย์ที่มีอายุระหว่าง 30 - 45 ปี และอาจารย์ที่มีอายุต่ำกว่า
30 ปี

3. ประสบการณ์การสอน

ตาราง 13 วิเคราะห์เอกลักษณะด้านการปฏิบัติทางสุขภาพ จำแนกตามประสบการณ์การสอน
ต่างกัน

Source of Variance	df	SS	MS	F
Treatments (A)	2	3.0542	1.5271	6.9588*
Within - Group (W)	571	125.3055	.2194	
Total	573	128.3597		

ผลวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง ปรากฏว่าเอกลักษณะด้านการปฏิบัติทางสุขภาพ ซึ่งมีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเพื่อทดสอบความแตกต่าง เอกลักษณะด้านการปฏิบัติทางสุขภาพของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันเป็นรายคู่ จึงใช้ q-Statistic เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ปรากฏผลการเปรียบเทียบดังแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 เปรียบเทียบเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพของอาจารย์ ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันเป็นรายคู่

ประสบการณ์การสอน		น้อยกว่า 5 ปี	ระหว่าง 5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
	$\bar{X}$	3.0540	3.2472	3.2491
น้อยกว่า 5 ปี	3.0540	-	.1932*	.1951*
ระหว่าง 5 - 10 ปี	3.2472	-	-	.0019*
มากกว่า 10 ปี	3.2491			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลวิเคราะห์จากตาราง เมื่อเปรียบเทียบเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพของครูผู้ศึกษาในทรณะของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันนั้น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ 3 คู่ คือประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 5 ปี กับประสบการณ์การสอนระหว่าง 5 - 10 ปี และประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 5 ปี กับประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปี และประสบการณ์การสอนระหว่าง 5 - 10 ปี กับประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปี โดยพบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปี มีทรณะเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพสูงกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนระหว่าง 5 - 10 ปี และอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 5 ปี

4. ๖๕

ตาราง 15 วิเคราะห์เอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพ จำแนกตามวุฒิ

ลักษณะการปฏิบัติ	ปริญญาตรี (N = 253)		สูงกว่าปริญญาตรี (N = 321)		t
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	
1. บริหารร่างกายเพื่อรูปร่างและ ทรวดทรงที่ดี	3.000	.909	2.9283	.944	0.92
2. มีการควบคุมน้ำหนักของตนเองเสมอ	3.0198	.932	2.9377	.927	1.05
3. มีความเชื่อมั่นตนเองในการแสดงออก และสามารถกระทำต่าง ๆ	3.3557	.667	3.2555	.723	1.71
4. มีการควบคุมอารมณ์อย่างเหมาะสม	3.2372	.776	3.1121	.783	1.91
5. เข้าใจและยอมรับความรู้สึกนึกคิด ของผู้อื่น	3.1502	.751	3.1807	.736	-0.49
6. วางตัวในสังคมในโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม	3.2332	.754	3.2087	.744	0.39
7. มีการติดต่อและประสานงานกับบุคคล ที่เกี่ยวข้องได้	3.2253	.787	3.1464	.787	1.19
8. ควบคุมร่างกายของตนเองเป็นประจำ	3.0711	.910	2.9439	.903	1.67
9. เอาใจใส่อนามัยในเรื่องปากและฟัน อยู่เสมอ	3.3744	.765	3.2274	.845	2.23
10. ดูแลเอาใจใส่ต่อการเจ็บป่วยของ ตนเองและบุคคลอื่น	3.3874	.751	3.2586	.761	2.02
11. หลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่	3.2055	.991	3.1776	1.004	0.33

ตาราง 15 (ต่อ)

ลักษณะการปฏิบัติ	ปริญญาตรี (N = 253)		สูงกว่าปริญญาตรี (N = 321)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
12. หลีกเลี่ยงการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์	3.1976	.992	3.1308	.985	0.80
13. ดื่มน้ำสะอาด และปลอดกรชัย	3.6126	.556	3.5857	.617	0.54
14. พึงระวังในที่สาธารณะทั้งโดยเฉพาะ	3.6206	.609	3.5576	.705	1.15
15. เอาใจใส่ห้องนอนให้ถูกสุขลักษณะ	3.5494	.663	3.4611	.750	1.50
16. หมั่นดูแลห้องอยู่อาศัยให้สะอาดและปลอดกรชัย	3.5534	.638	3.4393	.765	1.95
17. จัดห้องทำงานเป็นระเบียบและถูกสุขลักษณะ	3.4862	.694	3.4268	.721	1.00
18. จัดวางสิ่งของ เครื่องใช้ เป็นระเบียบและปลอดกรชัย	3.4625	.732	3.3956	.768	1.06
19. ก่อนรับประทานอาหาร แก้วน้ำและของใช้มักตรวจสอบความสะอาดทุกครั้ง	3.4822	.716	3.4486	.732	0.55
20. มีการใช้ช้อนกลางทุกครั้ง เมื่อร่วมกับประทานอาหารกับผู้อื่น	3.1028	.911	3.1994	.857	-1.30
21. หลีกเลี่ยงการใช้ยุงชุมทุกครั้งที่ปรุงอาหาร	2.9249	.938	2.9938	.952	-0.87
22. ออกกำลังกายเพียงพอและสม่ำเสมอ	3.0632	.884	2.9844	.896	1.05
23. ใฝ่หาความรู้ในวิชาชีพเพื่อศึกษาให้กว้างขวางและลึกซึ้ง	3.1502	.827	3.1308	.784	0.29

ตาราง 15 (ต่อ)

ลักษณะการปฏิบัติ	ปริญญาตรี (N = 253)		สูงกว่าปริญญาตรี (N = 321)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
24. เข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการ เกี่ยวกับวิชาชีพทุกครั้งที่มีโอกาส	2.8221	.941	2.9097	.916	-1.12
25. เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสุขภาพของชุมชน	2.8458	.932	2.8598	.882	-0.18
26. เลือกใช้ผลิตภัณฑ์เพื่อการอุปโภคบริโภค อย่างเหมาะสม	3.1779	.769	3.1869	.713	-0.15
27. เมื่อรับประทานอาหารมักคำนึงถึงคุณค่า ทางโภชนาการเสมอ	3.2727	.741	3.1900	.745	1.32
28. ปฏิบัติตามกฎหมายจราจรอย่างเคร่งครัด	3.2490	.815	3.2212	.765	0.42
29. ช่วยเหลือตนเอง เมื่อเจ็บป่วยใน ระดับ ที่พอจะช่วยเหลือตัวเองได้	3.4111	.688	3.358	.722	1.10
30. รู้จักและใช้บริการของโรงพยาบาลหรือ สถานบริการสาธารณสุขเมื่อเจ็บป่วย	3.3597	.757	3.3551	.745	0.07
31. ปฏิบัติแพทย์ทุกครั้ง เมื่อมีการรักษา นอกเหนือจากยาสามัญประจำบ้าน	3.1937	.801	3.1869	.812	0.10
32. ปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์ เมื่อเจ็บป่วยอย่างเคร่งครัด	3.4269	.684	3.2960	.776	2.14*
33. ให้คำปรึกษาและแนะแนวทางสุขภาพ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ	3.1700	.908	3.0935	.850	1.04

ตาราง 15 (ต่อ)

ลักษณะการปฏิบัติ	ปริญญาตรี (N = 523)		สูงกว่าปริญญาตรี (N = 321)		t
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	
34. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับลักษณะ และธรรมชาติในเรื่องเพศ	2.8538	.967	2.8349	.956	0.23
รวม	3.2427	.457	3.1944	.486	1.21

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง ปรากฏว่า เอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพของ
ครูผู้ศึกษาในหรรณะอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรี กับอาจารย์ที่มีวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรีนั้น
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. สาขาวิชาเอก

ตาราง 16 วิเคราะห์เอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพ จำแนกตามสาขาวิชาเอก

Source of Variance	df	SS	MS	F
Treatments (A)	4	1.3651	.3413	1.5290
Within - Group (W)	569	126.9946	.2232	
Total	573	128.3597		

ผลวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง ปรากฏว่า เอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพของ
ครูผู้ศึกษาในहरณะของอาจารย์ต่างสาขาวิชาเอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง
สถิติ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังจำแนกตามตัวแปร

ตาราง 17 วิเคราะห์เอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังระหว่างอาจารย์ชายและอาจารย์หญิง

ลักษณะการปฏิบัติ	ชาย (N = 160)		หญิง (N = 414)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. บริหารร่างกายเพื่อรูปร่างและ ทรวดทรงที่ดี	3.3750	0.716	3.6014	0.666	-3.58*
2. มีการควบคุมน้ำหนักของตนเองอยู่เสมอ	3.2938	0.790	3.5580	0.723	-3.82*
3. มีความเชื่อมั่นตนเองในการแสดงออก และการกระทำต่าง ๆ	3.4875	0.561	3.6329	0.583	-2.71*
4. มีการควบคุมอารมณ์อย่างเหมาะสม	3.5188	0.593	3.6353	0.565	-2.18*
5. เข้าใจและยอมรับความรู้สึกลึกซึ้ง ของผู้อื่น	3.4625	0.613	3.5507	0.619	-1.53
6. วางตัวในสังคมในโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม	3.3563	0.648	3.5821	0.608	-3.92*
7. มีการติดต่อและประสานงานกับบุคคล ที่เกี่ยวข้องได้ดี	3.4500	0.602	3.6353	0.565	-3.46*
8. ทวรจร่างกายของตนเองเป็นประจำ	3.4063	0.694	3.6014	0.648	-3.17*
9. เอาใจใส่อนามัยในช่องปากและฟัน อยู่เสมอ	3.5125	0.634	3.6981	0.555	-3.25*
10. ดูแลเอาใจใส่ต่อการเจ็บป่วยของ ตนเองและบุคคลอื่น	3.4625	0.672	3.6039	0.617	-2.40*

ตาราง 17 (ต่อ)

ลักษณะการปฏิบัติ	ชาย (N = 160)		หญิง (N = 414)		t
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	
11. หลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่	3.4688	0.735	3.5918	0.685	-1.89
12. หลีกเลี่ยงการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์	3.3813	0.792	3.6063	0.662	-3.19*
13. ดื่มน้ำสะอาดและปลอดภัย	3.6188	0.570	3.8019	0.428	-3.68*
14. พึงระวังในสิ่งที่สำหรับทั้งโดยเฉพาะ	3.6438	0.542	3.7971	0.459	-3.17*
15. เอาใจใส่ห้องนอนให้ถูกสุขลักษณะ	3.5750	0.610	3.7754	0.451	-3.78*
16. หมั่นดูแลที่อยู่อาศัยให้สะอาดและปลอดภัย	3.5875	0.598	3.7754	0.451	-3.60*
17. จัดห้องทำงานเป็นระเบียบและถูกสุขลักษณะ	3.5625	0.651	3.7609	0.475	-3.51*
18. จัดวางสิ่งของ เครื่องใช้ เป็นระเบียบและปลอดภัย	3.5500	0.632	3.7464	0.493	-3.53*
19. ก่อนใช้ภาชนะใส่อาหาร แก้วน้ำ และของใช้มีการตรวจสอบความสะอาดทุกครั้ง	3.5688	0.600	3.6957	0.547	-2.42
20. มีการใช้ช้อนกลางทุกครั้งเมื่อร่วมกับประชนอาหารกับผู้อื่น	3.4250	0.740	3.5966	0.670	-2.67*
21. หลีกเลี่ยงการใช้ถุงสุญญากาศทุกครั้งที่ปรุงอาหาร	3.2500	0.876	3.5024	0.762	-3.21*

ตาราง 17 (ต่อ)

ลักษณะการปฏิบัติ	ชาย (N = 160)		หญิง (N = 414)		t
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	
22. ออกกำลังกายเพียงพอและสม่ำเสมอ	3.4813	0.673	3.6063	0.651	-2.04*
23. ใฝ่หาความรู้ในวิชาชีพสูงศึกษาให้กว้างขวางและลึกซึ้ง	3.5063	0.583	3.5918	0.591	-1.56
24. เข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับวิชาชีพสูงศึกษาทุกครั้งที่มีโอกาส	3.2813	0.737	3.4058	0.749	-1.79
25. เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสุขภาพของชุมชน	3.2875	0.772	3.3768	0.774	-1.24
26. เลือกใช้ผลิตภัณฑ์เพื่อการอุปโภคบริโภคอย่างเหมาะสม	3.3688	0.697	3.5628	0.598	-3.11*
27. เมื่อรับประทานอาหารมักคำนึงถึงคุณค่าอาหารทางโภชนาการเสมอ	3.4438	0.652	3.6594	0.572	-3.68*
28. ปฏิบัติตามกฎหมายจราจรอย่างเคร่งครัด	3.5313	0.624	3.6111	0.619	-1.38
29. ช่วยเหลือตนเอง เมื่อเจ็บป่วยในโรคที่พอจะช่วยตนเองได้	3.4688	0.663	3.6232	0.572	-2.60*
30. รู้จักและใช้บริการของโรงพยาบาลหรือสถานบริการสาธารณสุขเมื่อเจ็บป่วย	3.4625	0.653	3.6256	0.605	-2.83*
31. ไปรักษาแพทย์ทุกครั้งเมื่อมีการใช้ยาอื่นนอกเหนือจากยาสามัญประจำบ้าน	3.4250	0.687	3.5556	0.664	-2.09
32. ปฏิบัติตนตามคำแนะนำของแพทย์เมื่อเจ็บป่วยอย่างเคร่งครัด	3.5500	0.642	3.6715	0.555	-2.11*

ตาราง 17 (ต่อ)

ลักษณะการปฏิบัติ	ชาย (N = 160)		หญิง (N = 414)		t
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	
33. ให้คำแนะนำและแนะแนวทางสุขภาพ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ	3.3188	0.747	3.5604	0.689	-3.68*
34. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับลักษณะและ ธรรมชาติในเรื่องเพศ	3.1125	0.832	3.3164	0.843	-2.61*
รวม	3.4469	0.387	3.6152	0.373	-4.79*

ผลวิเคราะห์จากตาราง ปรากฏว่า เอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวัง
ของครูผู้ศึกษา ในทรรณะของอาจารย์ชายกับอาจารย์หญิงนั้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่อาจารย์หญิงมีทรรณะเกี่ยวกับเอกลักษณ์ ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพ
ที่คาดหวังสูงกว่าอาจารย์ชาย

2. อายุ

ตาราง 18 วิเคราะห์เอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังจำแนกตามอายุ

Source of Variance	df	SS	MS	F
Treatments (A)	2	2.3575	1.1787	8.1766*
Within - Group (W)	571	82.3147	.1442	
Total	573	84.6722		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 2.60$)

ผลวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง ปรากฏว่าเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังของครูผู้ศึกษาในพรพณะของอาจารย์มีอายุต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเพื่อทดสอบความแตกต่างเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังของอาจารย์ที่มีอายุต่างกันเป็นรายคู่ จึงใช้ q-Statistic เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ปรากฏผลเปรียบเทียบเห็นบ่งชี้แสดงในตาราง 19

ตาราง 19 เปรียบเทียบเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังของอาจารย์ที่มีอายุต่างกันเป็นรายคู่

อายุ		ต่ำกว่า 30 ปี	ระหว่าง 30-45 ปี	สูงกว่า 45 ปี
	$\bar{x}$	3.4655	3.5578	3.6506
ต่ำกว่า 30 ปี	3.4655	-	.0923*	.1851*
ระหว่าง 30 - 45 ปี	3.5578		-	.0927*
สูงกว่า 45 ปี	3.6506			-

• มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลวิเคราะห์จากตาราง เมื่อเปรียบเทียบเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังของครูผู้ศึกษาในพระคณะของอาจารย์ที่มีอายุต่างกันนั้น พบว่า อายุต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ 3 คู่ คืออายุต่ำกว่า 30 ปี กับอายุระหว่าง 30 - 45 ปี และอายุต่ำกว่า 30 ปี กับอายุสูงกว่า 45 ปี และอายุระหว่าง 30 - 45 ปี กับอายุสูงกว่า 45 ปี โดยพบว่า อาจารย์ที่มีอายุสูงกว่า 45 ปี มีพระคณะเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังสูงกว่าอาจารย์ที่มีอายุระหว่าง 30 - 45 ปี และอาจารย์ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี

3. ประสบการณ์การสอน

ตาราง 20 วิเคราะห์เอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังจำแนกตามประสบการณ์การสอน

Source of Variance	df	SS	MS	F
Treatments (A)	2	4.5714	2.2857	16.2936*
Within - Group (W)	571	80.1008	.1403	
Total	573	84.6722		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 2.60$)

ผลวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง ปรากฏว่าเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเพื่อทดสอบความแตกต่าง เอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันเป็นรายคู่ จึงใช้ q-Statistic เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ปรากฏผลเปรียบเทียบดังแสดงในตาราง 21

ตาราง 21 เปรียบเทียบ เอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังของอาจารย์ที่มี
ประสบการณ์การสอนต่างกันเป็นรายคู่

ประสบการณ์การสอน		น้อยกว่า 5 ปี	ระหว่าง 5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
	$\bar{X}$	3.4554	3.4605	3.6407
น้อยกว่า 5 ปี	3.4554	-	.0051*	.1853*
ระหว่าง 5 - 10 ปี	3.4605		-	.1802*
มากกว่า 10 ปี	3.6407			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลวิเคราะห์จากตาราง เมื่อเปรียบเทียบเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่
คาดหวังของครูผู้ศึกษาในธรรมชาติของอาจารย์ที่ประสบการณ์การสอนต่างกันนั้น แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ 3 คู่ คือประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 5 ปี กับ
ประสบการณ์การสอนระหว่าง 5 - 10 ปี และประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 5 ปี กับ
ประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปี และประสบการณ์การสอนระหว่าง 5 - 10 ปี กับ
ประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปี โดยพบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี
มีธรรมชาติเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังสูงกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์
การสอนระหว่าง 5 - 10 ปี และอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 5 ปี

4. ๖๕

ตาราง 22 วิเคราะห์เอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวัง จำนวนความถี่

ลักษณะการปฏิบัติ	ปฏิบัติ (N = 253)		สูงกว่าปฏิบัติ (N = 321)		t
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	
1. บริหารร่างกายเพื่อรูปร่างและ สุขภาพที่ดี	3.4822	.727	3.5826	.652	-1.74
2. มีการควบคุมน้ำหนักของตนเองอยู่เสมอ	3.4506	.798	3.5109	.712	-0.95
3. มีความเชื่อมั่นตนเองในการแสดงออก และกากระทำต่าง ๆ	3.5573	.586	3.6199	.575	-1.29
4. มีการควบคุมอารมณ์อย่างเหมาะสม	3.5929	.581	3.6109	.571	-0.37
5. เข้าใจและยอมรับความรู้สึกนึกคิด ของผู้อื่น	3.4941	.640	3.5514	.601	-1.10
6. วางตัวในสังคมในโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม	3.4822	.658	3.5483	.601	-1.25
7. มีการติดต่อและประสานงานกับบุคคล ที่เกี่ยวข้องได้	3.5692	.577	3.5950	.585	-0.53
8. ควบคุมร่างกายของตนเองเป็นเ ปร ะจ ำ	3.5336	.687	3.5576	.650	-0.43
9. เข้าใจสื่อนามัยในช่องปากและฟัน อยู่เสมอ	3.6047	.599	3.6791	.570	-1.52
10. ดูแลเอาใจใส่ต่อการเจ็บป่วยของ ตนเองและบุคคลอื่น	3.5810	.653	3.5514	.621	0.55

ตาราง 22 (ต่อ)

ลักษณะการปฏิบัติ	ปริญญากวี (N = 253)		สูงกว่าปริญญากวี (N = 321)		t
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	
11. หลีกเลี่ยงการชุมนุม	3.5217	.705	3.5857	.698	-1.08
12. หลีกเลี่ยงการดื่มสุราหรือเครื่องดื่ม ที่มีแอลกอฮอล์	3.4980	.722	3.5794	.694	-1.37
13. ดื่มน้ำสะอาดและปลอดภัย	3.7154	.525	3.7788	.438	-1.54
14. พักชยในที่สำหรับพักโดยเฉพาะ	3.7233	.522	3.7788	.459	-1.33
15. เอาใจใส่ห้องนอนให้ถูกสุขลักษณะ	3.6838	.537	3.7477	.483	-1.50
16. หมั่นดูแลที่อยู่อาศัยให้สะอาดและ ปลอดภัย	3.7115	.527	3.7321	.484	-0.49
17. จัดห้องทำงานเป็นระเบียบและ ถูกสุขลักษณะ	3.6838	.552	3.7227	.525	-0.86
18. จัดวางสิ่งของ เครื่องใช้ เป็นระเบียบ และปลอดภัย	3.6838	.580	3.6978	.511	-0.30
19. ก่อนใช้ภาชนะใส่อาหาร แก้วน้ำ และ ของใช้มักตรวจสอบความสะอาดทุกครั้ง	3.6087	.618	3.7009	.516	-1.91
20. มีการใช้ช้อนกลางทุกครั้งเมื่อร่วม รับประทานอาหารกับผู้อื่น	3.4506	.747	3.6262	.640	-3.30
21. หลีกเลี่ยงการใช้ผงชูรสทุกครั้ง ที่ปรุงอาหาร	3.3043	.830	3.5327	.766	-3.42
22. ออกกำลังกายเพียงพอและสม่ำเสมอ	3.4901	.705	3.6355	.613	-2.60

ตาราง 22 (ต่อ)

ลักษณะการปฏิบัติ	ปริญญานิเทศศาสตร์ (N = 253)		สูงกว่าปริญญานิเทศศาสตร์ (N = 321)		t
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	
23. ใฝ่หาความรู้ในวิชาชีพเพื่อศึกษาให้กว้างขวางและลึกซึ้ง	3.5138	.627	3.6106	.554	-1.93
24. เข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับวิชาชีพเพื่อศึกษาศึกษาทุกครั้งที่มีโอกาส	3.3004	.800	3.4268	.699	-1.99*
25. เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสุขภาพของชุมชน	3.2925	.798	3.3988	.752	-1.64
26. เลือกใช้ผลิตภัณฑ์เพื่อการอุปโภคบริโภคอย่างเหมาะสม	3.4466	.680	3.5576	.589	-2.06*
27. เมื่อรับประทานอาหารมักคำนึงถึงคุณค่าอาหารทางโภชนาการเสมอ	3.5415	.669	3.6449	.541	-2.00*
28. ปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด	3.5178	.682	3.6449	.563	-2.39*
29. ช่วยเหลือตนเองเมื่อเจ็บป่วยในระบอบที่พอจะช่วยตนเองได้	3.5929	.560	3.5701	.634	0.46
30. รู้จักและใช้บริการของโรงพยาบาลหรือสถานบริการสาธารณสุขเมื่อเจ็บป่วย	3.5889	.602	3.5732	.639	0.30
31. ปรึกษาแพทย์ทุกครั้งเมื่อมีอาการไขว้เขวขึ้นนอกเหนือจากยาสามัญประจำบ้าน	3.5059	.664	3.5296	.680	-0.42
32. ปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์เมื่อเจ็บป่วยอย่างเคร่งครัด	3.6240	.573	3.6417	.591	-0.19

ตาราง 22 (ต่อ)

ลักษณะการปฏิบัติ	ปริญญาตรี (N = 253)		สูงกว่าปริญญาตรี (N = 321)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
33. ให้คำปรึกษาและแนะแนวทางสุขภาพ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ	3.4822	.732	3.5016	.699	-0.32
34. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับลักษณะและ ธรรมชาติในเรื่องเพศ	3.2411	.841	3.2741	.848	-0.47
รวม	3.5317	.378	3.5970	.388	-2.03

บทวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง ปรากฏว่า อาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีผลกระทบเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวัง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. สาขาวิชา

ตาราง 23 วิเคราะห์เอกสิทธิ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวัง จำแนกตามสาขาวิชาเอก

Source of Variance	df	SS	MS	F
Treatment (A)	4	.7162	.1791	1.2136
Within - Group (W)	569	83.9559	.1475	
Total	573	84.6722		

ผลวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง ปรากฏว่า เอกสิทธิ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังของอาจารย์ต่างสาขาวิชาเอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อทราบเอกลักษณ์ของครูสุศึกษา
2. เพื่อทราบเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพของครูสุศึกษาตามตัวแปร เพศ อายุ ประสิทธิภาพการสอน วุฒิ และสาขาวิชา
3. เพื่อทราบเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังของครูสุศึกษาตามตัวแปร เพศ อายุ ประสิทธิภาพการสอน วุฒิ และสาขาวิชา
4. เพื่อทราบความแตกต่าง ระหว่างเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังของครูสุศึกษาตามตัวแปร เพศ อายุ ประสิทธิภาพการสอน วุฒิ และสาขาวิชา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ อาจารย์สหวิทยาสัยรัตนโกสินทร์ ซึ่งประกอบด้วย วิทยาลัยครูจันทร์เกษม วิทยาลัยครูธนบุรี วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วิทยาลัยครูพระนคร วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ และวิทยาลัยครูสวนสุนันทา จำนวน 574 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นแบบสอบถามตามพรตนะของอาจารย์สหวิทยาสัยรัตนโกสินทร์แบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบตามตัวแปรที่ข้องการศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ประสิทธิภาพการสอน วุฒิ และสาขาวิชา จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามตามพรตนะ เกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพ จำนวน 34 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามถามทราบระยะ เกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่
คาดหวัง จำนวน 34 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา โดยการ
คำนวณค่าความถี่ และร้อยละ แล้วนำเสนอเป็นตาราง
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพ โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย
ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าความถี่ แล้วนำเสนอเป็นตาราง
3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวัง โดย
การคำนวณค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าความถี่ แล้วนำเสนอเป็นตาราง
4. ทดสอบความแตกต่างเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพ และเอกลักษณ์ด้าน
การปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวัง ระหว่างตัวแปร 2 กลุ่ม เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1 ข้อ 4
ข้อ 6 และข้อ 9 โดยใช้สถิติ Z-test Independent
5. ทดสอบความแตกต่างเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพและเอกลักษณ์ด้านการ
ปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวัง ระหว่างตัวแปร 3 กลุ่มขึ้นไป เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2 ข้อ 3
ข้อ 5 ข้อ 7 ข้อ 8 และ ข้อ 10 โดยใช้สถิติ F-test วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมี
1 ตัวประกอบ (One-Way Analysis of Variance) ซึ่งผลวิเคราะห์ความแปรปรวนพบว่า
มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่
โดยใช้ q-Statistic แทน Newman Keuls Method

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นอาจารย์หญิงมากกว่าอาจารย์ชาย ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง
30 - 45 ปี มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปี และมีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี
โดยมีสาขาศิลปศาสตรบัณฑิตมากที่สุด

2. เอกลักษณะของครูสุศึกษาในพระคณะของอาจารย์เกี่ยวกับ เอกลักษณะด้าน

การปฏิบัติทางสุภาพ คือการที่มน้ำสะอาดและปลอดภัย มีการปฏิบัติเหมือนกันทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ การฟังขะในสำหรับฟังโดยเฉพาะ มีการปฏิบัติเหมือนกันทั้งหมด และถ้าพิจารณา โดยส่วนรวมพบว่า การปฏิบัติทางสุภาพเป็นส่วนใหญ่ เป็นเอกลักษณะของครูสุศึกษาในพระคณะ ของกลุ่มตัวอย่าง

3. เอกลักษณะของครูสุศึกษาในพระคณะของอาจารย์เกี่ยวกับการปฏิบัติทางสุภาพ

ที่คาดหวังคือ การฟังขะในสำหรับฟังโดยเฉพาะเป็นประจำ รองลงมาได้แก่ การที่มน้ำสะอาด และปลอดภัยเป็นประจำ และถ้าพิจารณาโดยส่วนรวม พบว่า การปฏิบัติทางสุภาพอย่างสม่ำเสมอ เป็นเอกลักษณะที่คาดหวัง

4. การทดสอบนัยสำคัญเกี่ยวกับเอกลักษณะด้านการปฏิบัติทางสุภาพตามตัวแปรที่

ศึกษา ปรากฏดังนี้

4.1 เอกลักษณะของครูสุศึกษา ในพระคณะของอาจารย์ พบว่า อาจารย์ชาย และอาจารย์หญิงมีพระคณะเกี่ยวกับเอกลักษณะด้านการปฏิบัติทางสุภาพแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ

4.2 เอกลักษณะของครูสุศึกษา ในพระคณะของอาจารย์ พบว่า อาจารย์ที่มี อายุสูงกว่า 45 ปี มีพระคณะเกี่ยวกับเอกลักษณะด้านการปฏิบัติทางสุภาพสูงกว่าอาจารย์ที่มี อายุระหว่าง 30 - 45 ปี และอาจารย์ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 เอกลักษณะของครูสุศึกษาในพระคณะของอาจารย์พบว่า อาจารย์ที่มี ประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปี มีพระคณะเกี่ยวกับเอกลักษณะด้านการปฏิบัติทางสุภาพสูงกว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนระหว่าง 5 - 10 ปี และอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอน น้อยกว่า 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 เอกลักษณะของครูสุศึกษาในพระคณะของอาจารย์พบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิ ทางการศึกษาต่างกันมีพระคณะเกี่ยวกับเอกลักษณะด้านการปฏิบัติทางสุภาพแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.5 เอกลักษณะของครูสุศึกษา ในพระคณะของอาจารย์ พบว่า อาจารย์ ต่างสาขาวิชาเอกมีพระคณะเกี่ยวกับเอกลักษณะด้านการปฏิบัติทางสุภาพแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. การทดสอบนัยสำคัญเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังตามตัวแปรที่ศึกษา ปรากฏผลดังนี้

5.1 เอกลักษณ์ของครูผู้ศึกษาในหรรณะของอาจารย์พบว่า อาจารย์ชายและอาจารย์หญิง มีหรรณะเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่อาจารย์หญิงมีหรรณะเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังสูงกว่าอาจารย์ชาย

5.2 เอกลักษณ์ของครูผู้ศึกษา ในหรรณะของอาจารย์พบว่า อาจารย์ที่มีอายุสูงกว่า 45 ปี มีหรรณะเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวัง สูงกว่าอาจารย์ที่มีอายุระหว่าง 30 - 45 ปี และอาจารย์ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 เอกลักษณ์ของครูผู้ศึกษา ในหรรณะของอาจารย์ พบว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปี มีหรรณะเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังสูงกว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนระหว่าง 5 - 10 ปี และอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.4 เอกลักษณ์ของครูผู้ศึกษา ในหรรณะของอาจารย์พบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษากัน มีหรรณะเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวัง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.5 เอกลักษณ์ของครูผู้ศึกษา ในหรรณะของอาจารย์พบว่า อาจารย์ต่างสาขาวิชา มีหรรณะเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวัง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบตามตัวแปรเพศ พบว่า อาจารย์ชายและอาจารย์หญิง มีหรรณะเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูผู้ศึกษามีลักษณะที่บุคคลทั่วไปเห็นว่าพฤติกรรมสุขภาพ

โดยเฉพาะการที่น้ำสะอาดและปลอดภัย ปฏิบัติเหมือนกันทั้งหมด รองลงมาได้แก่ การหึงขะในที่หึงขะ ปฏิบัติเหมือนกันทั้งหมด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครูสุศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดในลักษณะเดียวกัน เป็นลักษณะเด่นชัด ทั้งนี้อาจเกิดจากการมีเจตคติที่ดีในเรื่องพฤติกรรมสุภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จรินทร์ ชานีรัตน์ (2529 : 74 - 84) ที่ว่า ความแตกต่างในเรื่องเพศไม่มีผลทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสุศึกษาที่หึงประสงค์แตกต่างกัน และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุภาพที่คาดหวัง พบว่า อาจารย์หญิงมีพรคนะเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุภาพที่ดี คาดหวังสูงกว่าอาจารย์ชาย ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อ 6 ที่เห็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากเพศหญิง เป็นพวกอนุรักษ์สิ่งที่ดีงามไว้มากกว่าเพศชาย จึงพยายามปลูกฝังพฤติกรรมสุภาพที่ถูกต้องและมีความคาดหวังไว้มากถึงระดับรอบรู้ (Mastery) เพื่อตนเองทอมีเจตคติที่นักรุสุศึกษาต้องการปลูกฝัง

2. ผลการวิเคราะห์พบว่า อาจารย์ที่มีอายุสูงกว่า 45 ปี มีพรคนะเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุภาพสูงกว่าอาจารย์ที่มีอายุระหว่าง 30 - 45 ปี และอาจารย์ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อ 2 นั้น หมายความว่า อาจารย์ที่มีอายุมากยอมระดมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมสุภาพให้เกิดมีคุณค่าในตัว (Instrumental Value) เป็นอย่างที่ดี และเป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งเป็นสมรรถภาพพื้นฐาน (Competency-Base) ที่นำทึงพอใจ และมีประสิทธิภาพที่นเหมาะสมกับการเป็นครู และผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุภาพที่คาดหวัง พบว่า อาจารย์ที่มีอายุสูงกว่า 45 ปี มีพรคนะเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติที่คาดหวังสูงกว่าอาจารย์ที่มีอายุระหว่าง 30 - 45 ปี และอาจารย์ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อ 7 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์มีเจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับพฤติกรรมสุภาพต่อครูสุศึกษา ที่ครูสุศึกษาต้องการจะปลูกฝังลักษณะที่หึงประสงค์อย่างถูกต้อง และเหมาะสมด้วยการพัฒนาความรู้ ค่านักรุสุศึกษา ค่านักรุสุศึกษาการปฏิบัติ ตลอดจนพัฒนาพฤติกรรมทางการสอนให้ดีขึ้น ๆ ขึ้นไป

3. ผลการวิเคราะห์ พบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีพรคนะเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุภาพแตกต่างกัน ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อ 3 หมายความว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนมาก จะมีพรคนะเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุภาพไปในทางที่แตกต่างกัน เนื่องจากประสบการณ์การสอนทำให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยเห็นด้วยกับ

ข้อความของ ชนวรรัตน์ อิมสมบุญ (2528 : 25 - 26) ที่ว่า การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยโน้มน้าว ให้อยู่ในระบอบที่จะเอื้ออำนวยให้เกิดพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ได้นั้นต้องอาศัยประสบการณ์การเรียนรู้ที่ต่อเนื่องกันมาตั้งแต่จุดแรกเริ่มของการเรียนรู้ ทั้งนี้ อาจารย์มีประสบการณ์การสอนมาก ทำให้เกิดการสะสมความรู้ แนวคิด เจตคติ และการปฏิบัติที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คีรี สิมกระพันธ์ (2525 : 30) ที่ได้กล่าวถึงผลการวิจัยของ ภิรต เอ เกอ ยิง และวิชารักษ์ วีน เกี่ยวกับประสบการณ์การสอนของอาจารย์ว่าจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในระยะแรก โดยเฉพาะช่วงยิ่งในช่วง 5 ปีขึ้นไป และเมื่อถึงช่วงที่มีประสบการณ์การสอน 15 - 20 ปี จะมีการเปลี่ยนแปลงอีกครั้งหนึ่ง ครั้งหลังช่วง 15 - 20 ปี ก็จะมีการเปลี่ยนแปลงอีกครั้งหนึ่งและจะดำเนินไปในทางลบ นั่นคือ เอกลักษณะด้านการปฏิบัติทางสุขภาพของครูสุศึกษา ในहरณะของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน อาจจะมีहरณะ เอกลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ก็ได้ และผลการวิจัยพบว่า เอกลักษณะด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังแตกต่างกัน คือครูสุศึกษามีลักษณะการปฏิบัติทางสุขภาพเป็นส่วนใหญ่ แต่ความหวังโดยส่วนรวมต้องการให้มีการปฏิบัติเป็นประจำ ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ วิเชียร ประบุรชาติ (2520 : 52 - 57) พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนมากจะเกิดความเบื่อหน่ายในการสอนจึงไม่นำวิชาการใหม่ ๆ มาใช้เท่าที่ควร ส่วนครูที่มีประสบการณ์สอนน้อย ก็ไม่ค่อยนำความรู้ที่ได้เรียนมาใช้อย่างเต็มที่

4. ผลการวิเคราะห์พบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีहरณะเกี่ยวกับเอกลักษณะด้านการปฏิบัติทางสุขภาพไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 4 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากครูสุศึกษามีสมรรถภาพทั่วไปเป็นสมรรถภาพพื้นฐานสำหรับการเป็นครู และสามารถเรียนรู้ได้โดยการศึกษา เพื่อการพัฒนาโดยการศึกษา และเพื่อพัฒนาการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชัยบุพผ กุดสังวัฒนา (2528 : 55 - 57) ที่ว่าครูสุศึกษาควรเป็นผู้มีความรู้ที่ กับ ถนอมศรี รุทอง (2524 : 160 - 165) ที่ว่า ครูสุศึกษาต้องมีความสามารถในด้านวิชาการ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรินทร์ ธานีรัตน์ (2529 : 74 - 84) ที่ว่า ลักษณะครูสุศึกษาที่ดีควรจะต้องมีความรู้ ความสามารถทางวิชาการเป็นอย่างดี และพรสุข หุ่นนิรันดร์ (1985 : 1 - 3) ที่ว่า สมรรถภาพของครูสุศึกษา

หัวข้อที่ได้รับคะแนนมากที่สุดคือ สมรรถนะในด้านวิธีการสอน แต่สาเหตุที่พบว่า เอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพของครูผู้ศึกษา ไม่ได้ปฏิบัติเหมือนกันทั้งหมด อาจเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการประกอบกัน แต่ที่สำคัญคือ ครูผู้ศึกษาไม่มีความตระหนัก หรือไม่เห็นคุณค่าของเรื่องนั้น ๆ ก็พอ อาจเป็นเพราะไม่เข้าใจหรือขาดความลึกซึ้งในความรู้ นั้น ๆ จึงน่าจะเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่ง และผลการวิเคราะห์ที่พบว่า เอกลักษณ์ของครูผู้ศึกษาด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังโดยส่วนรวมให้มีการปฏิบัติเป็นประจำ อาจเนื่องจากวิชาชีพศึกษามีทิศทาง และยังไม่สนองตอบตามที่หลักสูตรผู้ศึกษาคือต้องการปลูกฝัง ในกรณีนี้ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรทำการศึกษารูปแบบและวิธีการในการพัฒนาเอกลักษณ์ของครูผู้ศึกษาเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในด้านวิชาชีพผู้ศึกษา

5. ผลการวิเคราะห์ที่พบว่า อาจารย์ต่างสาขาวิชาเอก มีทรรศนะเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพ ไม่แตกต่างกันนั้น อาจเป็นเพราะว่า การที่ครูผู้ศึกษามีพฤติกรรมสุขภาพตามแบบฉบับที่ศึกษา ทำให้ครูผู้ศึกษาอยู่ในกรอบความคิดอย่างเดียวกัน อีกประการหนึ่งจากประสบการณ์ด้านวิชาการ ทำให้สามารถแยกแยะพฤติกรรมของครูผู้ศึกษาออกจากครูหัว ๆ ไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุชาติ โสมประยูร (2524 : 56 - 61) ที่ว่า ครูผู้ศึกษาที่จบปริญญาตรี ควรมีสลักษณะทางร่างกาย คือมีสุขภาพดี แต่งกายสะอาดเรียบร้อย มีสุขนิสัยและสุขปฏิบัติ เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็กได้ และจากการที่อาจารย์ต่างสาขาวิชาเอกมีทรรศนะเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวัง ไม่แตกต่างกันนั้น อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้ศึกษามีพฤติกรรมสุขภาพที่สามารถแยกออกจากครูหัว ๆ ไป ได้อย่างเด่นชัด จึงทำให้ความหวังตามทรรศนะของอาจารย์ เห็นว่าเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวัง ปฏิบัติเป็นประจำเป็นเอกลักษณ์ของครูผู้ศึกษา

6. ผลการวิเคราะห์ที่พบว่า อาจารย์มีทรรศนะเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังสูงกว่าเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพนั้น อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้ศึกษามีความต้องการที่จะพัฒนาการศึกษา ได้แก่ ด้านความรู้ (Knowledge) ซึ่งครูผู้ศึกษามีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน แต่อาจขาดความรู้ทั่วไปซึ่งเกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น ความสัมพันธ์กับชุมชน ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ฯลฯ ด้านความเข้าใจ (Cognition) ได้ตระหนักในความสำคัญ

และมองเห็นคุณค่าอย่างแท้จริงด้วยการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน เช่น การทิ้งขยะในที่สำหรับทิ้งโดยเฉพาะ การทิ้งน้ำสะอาดและปลอดภัย ฯลฯ ด้านการปฏิบัติ เช่น ในเรื่องความสามารถในการใช้แหล่งอนามัยชุมชนให้เป็นประโยชน์ต่อโครงการสุขภาพ ความสามารถด้านวิชาชีพและความเจริญก้าวหน้าส่วนบุคคล ฯลฯ ตลอดจนถึงการพัฒนา สมรรถภาพครูผู้สอนอันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งสำหรับครูผู้ศึกษา ในหรรษะของกลุ่มตัวอย่าง จึงพบว่า เอกลักษณ์ด้านกาปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังโดยส่วนรวมในลักษณะให้มีการปฏิบัติเป็นประจำ ซึ่งประเมินค่าการปฏิบัติไว้สูงกว่าสภาพความเป็นจริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ถนอมศรี ชูทอง (2524 : 160 - 165) ที่ศึกษาสมรรถนะของครูผู้ศึกษาในทัศนะของผู้บริหาร และครูผู้สอนผู้ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ พบว่า ในส่วนของครูผู้ศึกษาที่มีกลุ่มอายุ ระหว่างการศึกษา ประสิทธิภาพทำงานที่แตกต่างกันมีทัศนะและประเมินค่าสมรรถนะครูผู้ศึกษาที่ต้องการและที่เป็นจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 กรมการฝึกหัดครู ควรศึกษารูปแบบและวิธีการในการพัฒนาเอกลักษณ์ของครูผู้ศึกษาเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาด้านวิชาการและทรัพยากรมนุษย์ในสถานศึกษา เพื่อสนองตอบนโยบายการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

1.2 อาจารย์ผู้สอนวิชาสุขภาพเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้หลักสูตรสุขภาพบรรลุเป้าหมายที่ต้องการปลูกฝัง เสริมสร้างความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติทางสุขภาพ ฉะนั้นการผลิตครูผู้ศึกษา ควรมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับดี มีเอกลักษณ์ที่เด่นชัด

1.3 ควรจัดค่าเป็นภาระและส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นแบบอย่างของชุมชน เกี่ยวกับการปฏิบัติทางสุขภาพ เช่น การทิ้งขยะในที่สำหรับทิ้ง การทิ้งน้ำสะอาดและปลอดภัย ฯลฯ ด้วยการสนับสนุนให้ทุกคนในโรงเรียนมีการปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่องจนเป็นนิสัยที่ดี

1.4 ควรสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการปลูกฝัง และเสริมสร้างสุขปฏิบัติทางสุขภาพที่ดีให้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี

1.5 ควรจัดให้มีการยกย่อง เชิดชูเกียรติ บุคคลในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติตนทางสุจริตภาพ เป็นเอกลักษณ์ของครูสุจริตศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเอกลักษณ์ของนักการศึกษาอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากครูสุจริตศึกษา เพื่อทราบเอกลักษณ์ของนักการศึกษากว้าง และยังเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษา

2.2 ศึกษาวิจัยที่ส่งผลต่อการเกิดเอกลักษณ์ย่อย ๆ ได้แก่ ค่านิยมทางสุจริตภาพพื้นฐานทางสังคมไทย วัฒนธรรม ความเชื่อ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้จะก่อให้เกิดลักษณะเฉพาะได้อย่างเด่นชัดขึ้นอีก

ဘဏ္ဍာစာရင်း

บรรณานุกรม

การฝึกหัดครู, กรม จำนวนอาจารย์ ปีการศึกษา 2531. กรุงเทพฯ : ฝ่ายสถิติวิเคราะห์
และวิจัยกองแผนงาน, ม.ป.ป.

_____. นโยบายและแนวการจัดการฝึกหัดครูของกรมการฝึกหัดครูตามแผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 4 พ.ศ. 2520 - 2524. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภา, 2520.

คณะกรรมการการพัฒนาศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530 - 2534. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ในเครือ
โปรทัศน์, ม.ป.ป.

คณะกรรมการการสุศึกษา คณะอนุกรรมการสุศึกษาสายการศึกษ โครงการสุศึกษา
สายการศึกษตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 5. (พ.ศ.
2525 - 2529). กรุงเทพฯ : กองสุศึกษา, -2525.

กึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว. บรรยายในการสัมมนาเรื่อง "เอกลักษณ์ของชาติกับการพัฒนา
ชาติไทย" ณ ทำเนียบรัฐบาล วันที่ 6 กรกฎาคม 2526.

ก้วน ขาวหนู เทคนิคการสอนและการวัดผลสุศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต,
ม.ป.ป.

จรินทร์ ขำปัทมน์ รายงานการวิจัยเรื่อง ลักษณะครูสุศึกษาที่ผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษาในประเทศไทยต้องการ. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2529.

ชัยบุษย์ กุลทังวัฒนา. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสุศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร
วิชาสุศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2528. อักษรสำเนา.

ชูศรี วงศ์รัตนะ เทคนิคการใช้สถิติในการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์เจริญผล, 2527.

- ณัฐวดี หงษ์ทอง. ลักษณะพึงประสงค์ของครูผู้ศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อักษรย่อ
- ณอมศรี ชูทอง. สมรรถนะของครูผู้ศึกษาในทัศนะของผู้สอนผู้ศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาคใต้. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2524. อักษรย่อ
- ทวีโลก เกษมศรี, ม.ร.ว. ลักษณะครูที่สังคมต้องการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สามมิตร, 2518.
- ชนวรรณ ชื่นสมบูรณ์. "การประเมินผลงานผู้ศึกษาในโรงเรียน : กระบวนการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ," วารสารผู้ศึกษา 8 : 29 ; มกราคม - เมษายน 2528.
- _____. "หลักการวางแผนและประเมินผลโครงการผู้ศึกษา," ในรายงานการประชุม สัมมนาวิชาการผู้ศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศรีอนันต์, 2529.
- ชญ แสงศักดิ์. "ครูกับเสถียรภาพของประเทศ," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 7. หน้า 12. กุมภาพันธ์ 2523.
- นิรกัน อิมานี. "จริงหรือที่ใครก็สอนวิชาผู้ศึกษาได้โดยไม่จำเป็นต้องมีวุฒิผู้ศึกษา," วารสารผู้ศึกษา 8 (32) : 57 - 63 ; มกราคม - เมษายน 2528.
- บุญสนอง ไกรเนตร. การเปรียบเทียบมูลึกความต้องการระหว่างผู้ศึกษาวิชาครู และพยาบาล. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อักษรย่อ
- บัญญัติ กุศลสถาพร. "ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา," ประมวลบทความการวางแผน การศึกษาอันที่ 4. กรุงเทพฯ : กองวางแผนการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ, 2512.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทัศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

- ประภาเพ็ญ สุวรรณ พฤติกรรมสุขภาพ. เอกสารการสอนชุดวิชาสุขภาพศึกษา หน่วยที่ 1 - 7
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526.
- _____. พฤติกรรมสุขภาพ. เอกสารการสอนชุดวิชาสุขภาพศึกษา หน่วยที่ 4. พิมพ์ครั้งที่ 2.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2527.
- ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์. หลักการจกโครงการสุขภาพในโรงเรียน กรุงเทพฯ :
 อักษรเจริญทัศน์, 2523.
- พนัส หันนาสินทร์. การศึกษาของไทย, กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2521.
- พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ : เจริญทัศน์,
 มัณฑนา ปิยะมาตา. การสำรวจคุณลักษณะของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.
 ปรินญาณินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2511.
 อักษรสำเนา.
- รัตน เสงส์สวัสดิ์. พฤติกรรมการสอนสุขภาพ. กรุงเทพฯ : ประชาชน จำกัด, 2526.
- รวุณี วัชรากุศลย์. "ครูสุขภาพช่วยส่งเสริมวัฒนธรรมของไทยได้อย่างไร," วารสาร
สุขภาพ ทอศึกษา และสหนาการ. 1 : 179 - 181 ; มกราคม 2528.
- วิชัย กิสสระ. "การประเมินผลป้อนกลับสู่อาจารย์," ใน รายงานสรุปการสัมมนาเพื่อ
พัฒนาการเรียนการสอน 3 - 6 มิถุนายน 2519. ๗ มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2529.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. เอกสารชี้แจงแนวทางการดำเนินงานตามโครงการนำทาง
สถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน. กรุงเทพฯ :
 เอช-เอนการพิมพ์, 2530.
- _____. แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530 -
2534) ของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชาวเลมิต, 2529.
- ศักดิ์ชาย หัทธวรรณ เอกสารบรรยายเอกลักษณ์นักทอศึกษา. ม.ป.ท., ม.ป.ป.
 เอกสารโรเนียว
- สาธารณสุข, กระทรวง. สรุปรายงานการเฝ้าระวังโรค 2528. กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2531.

สาขาวรรณศิลป์, กระทรวง กองสถิติสาขาวรรณศิลป์. สถิติสาขาวรรณศิลป์ 2529. ม.ป.ท.,
ม.ป.ป.

สาขาวรรณศิลป์, กระทรวง กองอนามัยโรงเรียน. ผลการตรวจสุขภาพนักเรียนในเขต
กรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2529. ม.ป.ท., 2529.

สายหยุด ชมานนท์ พยอม คัมภีร์ และอรพรรณ ชมชัยยา. โครงการสุขภาพใน
โรงเรียน. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ, 2521.

สมศักดิ์ คล้ายกำธร และคนอื่น ๆ. "เอกลักษณ์วัฒนธรรมศึกษา," วารสารวัฒนธรรม
ศาสตร์. 1 : 18 - 28 กุมภาพันธ์ 2527.

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. สังคมไทย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะวิชามนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ม.ป.ป.

สุชาติ โสมประยูร. การสอนสุขภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช,
2520.

_____. โปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช,
2525.

_____. "รายงานวิจัย เรื่องการศึกษาสมรรถนะของครูสุขภาพระดับปริญญาตรี,"
วารสารสุขภาพ พลศึกษา และสันทนาการ. 6 : 56 - 61 ; มกราคม 2524.

สุนทร จันทร์พรม. คุณลักษณะของครูสุขภาพโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 7.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2529. อักษรนำ.

อัญชลี แจ่มเจริญ. โครงการสุขภาพในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : เฉลิมชัยการพิมพ์,
2520.

Best, John W. Research in Education. 2nd, ed. New Jersey : Prentice
Hall Inc., Englewood Cliffs, 1970.

Charles A. Bucher. Foundations of Physical Education. p. 165 - 166.
(St. Louis : The C.V. Mosby Company, 1972.)

Cronbach, Lee Joseph. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed.
New York : Harper and Row, 1970.

Edwards, Allen Louis. Techniques of Attitude Scale Construction.
New York : Appleten - Century - Crofts, 1957.

Karch, Robert R., and Estrabrook, B.C. 250 Teaching Technique. The Bruce
Publishing Company, 1956.

Krejcie, Robert V. and Margan, Daryle W. "Determining Sample size of
Research Activities," Educational and Psychological Measurement.
Vol. 30 : 3; Autumm, 1970.

Pornsuk, Hunnirun. The Identification of Competencies for Secondary
Health Educations in Thailand, Doctor's Thesis, School of Health,
Physical Education, and Recreation Indiana University. 1985.

Ryans, David G. Characteristics of Teacher. American Council on
Education, Washington D.C. 1970.

ກາຄຜນວກ

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุทุมวิท 23 กรุงเทพมหานคร

ตุลาคม 2531

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน อาจารย์วิทยาลัยครู สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

ด้วยข้าพเจ้า นางเพ็ญประภา จักรไชย ได้ทำการวิจัยเรื่อง "เอกลักษณ์ของครูสุศึกษา ในทรรศนะของอาจารย์ สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปรัชญาการศึกษามหาวิทยาลัย ซึ่งการแสวงหาความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะผลสรุปที่ได้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดแสดงความคิดเห็นตามการรับรู้ของท่านเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของครูสุศึกษา มา ณ ที่นี้ด้วย

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความร่วมมือด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางเพ็ญประภา จักรไชย)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกสุศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง

เอกลักษณ์ของครูผู้ศึกษาในพรศนะของอาจารย์สหวิทยาสัยรโกสินทร์

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 30 ปี

☐ ระหว่าง 30 - 45 ปี

☐ สูงกว่า 45 ปี

3. ประสบการณ์การสอน

☐ น้อยกว่า 5 ปี

☐ ระหว่าง 5 - 10 ปี

☐ มากกว่า 10 ปี

4. วุฒิ

☐ ปริญญาตรี

☐ สูงกว่าปริญญาตรี

5. สาขาวิชาเอก

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพ

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางด้านขวามือ ตามการรับรู้ของท่านว่าครูสุศึกษามีลักษณะการปฏิบัติอยู่ในระดับใด

ลักษณะปฏิบัติ	ปฏิบัติ สม่ำเสมอ	ปฏิบัติ มากพอควร	ปฏิบัติ ครั้งคราว	ไม่ปรากฏว่า มีการปฏิบัติ
1. บริหารร่างกาย เพื่อรูปร่าง และ หรวดทรงที่ดี				
2. มีการควบคุมน้ำหนักของตนเองอยู่เสมอ				
3. มีความเชื่อมั่นตนเองในการแสดงออก และการกระทำต่าง ๆ				
4. มีการควบคุมอารมณ์อย่างสม่ำเสมอ				
5. เข้าใจและยอมรับความรู้สึกนึกคิดของ ผู้อื่น				
6. วางตัวในสังคมในโอกาสต่าง ๆ ได้ อย่างเหมาะสม				
7. มีการติดต่อประสานงานกับบุคคลที่ เกี่ยวข้องได้ดี				
8. ตรวจร่างกายของตนเองเป็นประจำ				
9. เอาใจใส่อนามัยในช่องปากและฟัน อยู่เสมอ				
10. ดูแลเอาใจใส่ต่อการเจ็บป่วยของตนเอง และบุคคลอื่น				

ลักษณะการปฏิบัติ	ปฏิบัติ สม่ำเสมอ	ปฏิบัติ มากพอควร	ปฏิบัติ ครั้งคราว	ไม่ปรากฏว่า มีการปฏิบัติ
11. หลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่				
12. หลีกเลี่ยงการดื่มสุรา หรือเครื่องดื่ม ที่มีแอลกอฮอล์				
13. ดื่มน้ำสะอาด และปลอดภัย				
14. หึงขะในสำหรับหึงโดยเฉพาะ				
15. เอาใจใส่ห้องนอนให้ถูกสุขลักษณะ				
16. หมั่นดูแลให้อยู่อาศัยให้สะอาด และ ปลอดภัย				
17. จัดห้องทำงานเป็นระเบียบ และถูก สุขลักษณะ				
18. จัดวางสิ่งของ เครื่องใช้ เป็นระเบียบ และปลอดภัย				
19. ก่อนใช้ภาชนะใส่อาหาร แก้วน้ำ และของใช้มักตรวจดูความสะอาดทุกครั้ง				
20. มีการใช้ช้อนกลางทุกครั้ง เมื่อร่วม รับประทานอาหารกับบุคคลอื่น				
21. หลีกเลี่ยงการใช้ผงชูรสทุกครั้ง ปรุงอาหาร				
22. ออกกำลังกายเพียงพอและสม่ำเสมอ				
23. ใฝ่หาความรู้ในวิชาชีพเพื่อศึกษาให้ กว้างขวางและลึกซึ้ง				

ลักษณะการปฏิบัติ	ปฏิบัติ สม่ำเสมอ	ปฏิบัติ มากพอควร	ปฏิบัติ ครั้งคราว	ไม่ปรากฏว่า มีการปฏิบัติ
24. เข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการ เกี่ยวกับวิชาชีพศึกษาทุกครั้งที่มี โอกาส				
25. เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสุขภาพของชุมชน				
26. เลือกใช้ผลิตภัณฑ์เพื่อการอุปโภค บริโภคอย่างเหมาะสม				
27. เมื่อรับประทานอาหารมักคำนึงถึง คุณค่าอาหารทางโภชนาการเสมอ				
28. ปฏิบัติตามกฎหมายจราจรอย่างเคร่งครัด				
29. ช่วยเหลือตนเองเมื่อเจ็บป่วยในระดัที่ พอจะช่วยตนเองได้				
30. รู้จักและใช้บริการของโรงพยาบาล หรือสถานบริการสาธารณสุขเมื่อ เจ็บป่วย				
31. ปรึกษาแพทย์ทุกครั้ง เมื่อมีการใช้ยาอื่น นอกเหนือจากยาสามัญประจำบ้าน				
32. ปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์เมื่อ เจ็บป่วยอย่างเคร่งครัด				
33. ให้คำปรึกษาและแนะแนวทางสุขภาพ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ				
34. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับลักษณะและ ธรรมชาติในเรื่องเพศ				

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวัง

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางด้านขวามือตามความคาดหวังของท่านว่าครูผู้ศึกษาควรมีลักษณะการปฏิบัติอยู่ในระดับใด

ลักษณะการปฏิบัติ	ควรปฏิบัติ สม่ำเสมอ	ควรปฏิบัติ ให้มากที่สุด	ควรปฏิบัติ ครั้งคราว	ไม่จำเป็น
1. บริหารร่างกาย เพื่อรูปร่าง และ ทรหดอดทนที่ดี				
2. มีการควบคุมน้ำหนักของตนเองอยู่เสมอ				
3. มีความเชื่อมั่นตนเองในการแสดงออก และการกระทำต่าง ๆ				
4. มีการควบคุมอารมณ์อย่างเหมาะสม				
5. เข้าใจและยอมรับความรู้สึกนึกคิด ของผู้อื่น				
6. วางตัวในสังคมในโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม				
7. มีการติดต่อและประสานงานกับบุคคล ที่เกี่ยวข้องได้ดี				
8. ตรวจร่างกายของตนเองเป็นประจำ				
9. เอาใจใส่อนามัยในช่องปากและฟัน อยู่เสมอ				
10. ดูแลเอาใจใส่ต่อการเจ็บป่วยของตนเอง และบุคคลอื่น				
11. หลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่				

ลักษณะการปฏิบัติ	ควรปฏิบัติ สม่ำเสมอ	ควรปฏิบัติ ให้มากที่สุด	ควรปฏิบัติ ครั้งคราว	ไม่จำเป็น
12. หลีกเลี่ยงการดื่มสุรา หรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์				
13. ดื่มน้ำสะอาด และปลอดภัย				
14. ทิ้งขยะในที่สำหรับทิ้งโดยเฉพาะ				
15. เอาใจใส่ห้องนอนให้ถูกสุขลักษณะ				
16. หมั่นดูแลที่อยู่อาศัยให้สะอาด และปลอดภัย				
17. จัดห้องทำงานเป็นระเบียบ และถูกสุขลักษณะ				
18. จัดวางสิ่งของ เครื่องใช้ เป็นระเบียบ และปลอดภัย				
19. ก่อนใช้ภาชนะใส่อาหาร แก้วน้ำ และของใช้มักตรวจสอบความสะอาดทุกครั้ง				
20. มีการใช้ช้อนกลางทุกครั้ง เมื่อรับประทานอาหารกับบุคคลอื่น				
21. หลีกเลี่ยงการไต่ตอมทุกครั้งที่ปรุงอาหาร				
22. ออกกำลังกายเพียงพอและสม่ำเสมอ				
23. ใฝ่หาความรู้ในวิชาชีพเพื่อศึกษาให้กว้างขวางและลึกซึ้ง				
24. เข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับวิชาชีพเพื่อศึกษาทุกครั้งที่มีโอกาส				

ลักษณะการปฏิบัติ	ควรปฏิบัติ สม่ำเสมอ	ควรปฏิบัติ ให้มากที่สุด	ควรปฏิบัติ ครั้งคราว	ไม่จำเป็น
25. เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสุขภาพของชุมชน				
26. เลือกใช้ผลิตภัณฑ์เพื่อการอุปโภค บริโภคอย่างเหมาะสม				
27. เมื่อรับประทานอาหารมักคำนึงถึง คุณค่าอาหารทางโภชนาการเสมอ				
28. ปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด				
29. ช่วยเหลือตนเองเมื่อเจ็บป่วยในระดั ที่พอจะช่วยตนเองได้				
30. รู้จักและใช้บริการของโรงพยาบาล หรือสถานบริการสาธารณสุขเมื่อ เจ็บป่วย				
31. ไปปรึกษาแพทย์ทุกครั้งเมื่อมีการใช้ยาอื่น นอกเหนือจากยาสามัญประจำบ้าน				
32. ปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์เมื่อ เจ็บป่วยอย่างเคร่งครัด				
33. ให้คำปรึกษาและแนะแนวทางสุขภาพ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ				
34. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับลักษณะและ ธรรมชาติในเรื่องเพศ				

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งสำหรับการร่วมมือของท่าน
เพื่อสุขภาพ จักรไทย

ตาราง ค่าความเชื่อมั่นรายชื่อของแบบสอบถามเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพ

ข้อ	ค่าความเชื่อมั่น	ข้อ	ค่าความเชื่อมั่น
1	4.49	18	6.17
2	4.48	19	5.21
3	3.85	20	2.65
4	3.05	21	1.95
5	2.73	22	3.13
6	3.21	23	5.38
7	4.02	24	8.06
8	7.22	25	4.50
9	7.12	26	5.46
10	5.78	27	2.95
11	4.71	28	3.08
12	4.19	29	5.37
13	5.17	30	3.29
14	5.36	31	4.81
15	7.79	32	5.73
16	7.24	33	5.55
17	6.28	34	3.83

ตาราง ค่าความเชื่อมั่นรายข้อแบบสอบถามเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวัง

ข้อ	ค่าความเชื่อมั่น	ข้อ	ค่าความเชื่อมั่น
1	3.50	18	2.82
2	3.65	19	2.65
3	4.00	20	2.45
4	3.50	21	2.50
5	2.65	22	4.52
6	3.50	23	4.58
7	4.00	24	3.45
8	3.94	25	3.03
9	4.00	26	4.58
10	3.67	27	2.65
11	2.32	28	3.13
12	2.29	29	4.58
13	3.06	30	3.67
14	2.26	31	2.95
15	2.78	32	4.00
16	3.67	33	2.65
17	3.57	34	2.13

ประวัติย่อของผู้วิจัย

- ชื่อ นางเพ็ญประภา ชื่อสกุล จักรไชย
- สถานที่เกิด อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย
- ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านพักวิทยาลัยครูอุบลราชธานี ถนนแจ้งสนิท ซอยประมง อ. เมือง
จังหวัดอุบลราชธานี
- ประวัติการศึกษา
- มัธยมศึกษา โรงเรียนสตรีอนันทนารี สวรรคโลก พ.ศ. 2509
 - ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (การบัญชี) วิทยาลัยพาณิชยการ เขตุน
เขตรามบุรีบุรีระ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2512
 - ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (บริหารธุรกิจ) วิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพฯ
ทุ่งมหาเมฆ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2517
 - ครุศาสตรบัณฑิต (สุศึกษา) วิทยาลัยครูอุบลราชธานี พ.ศ. 2524
 - การศึกษามหาบัณฑิต (สุศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร พ.ศ. 2532
- สถานที่ทำงาน
- ภาควิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ คณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
สหวิทยาลัยอีสานใต้ อุบลราชธานี